

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
GERARD HOGAN
prednesené 17. decembra 2020¹

Vec C-130/19

**Európsky dvor audítorov
proti**

Karelovi Pinxtenovi

„Článok 286 ods. 6 ZFEÚ – Porušenie povinností vyplývajúcich z funkcie bývalého člena Dvora audítorov Európskej únie – Zbavenie nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku“

I. Úvod

1. Akými právnymi pravidlami a etickými normami sa riadi správanie člena Európskeho dvora audítorov (EDA) a aké sú primerané sankcie v prípade ich porušenia? To sú zásadné otázky, ktoré vyvoláva žaloba, ktorú na Súdny dvor podal EDA.
2. EDA totiž svojou žalobou navrhuje, aby Súdny dvor konštatoval, že pán Pinxten si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú z funkcie člena EDA. EDA tvrdí, že pán Pinxten konal v rozpore so svojimi povinnosťami v zmysle článkov 285 a 286 ZFEÚ. Preto navrhuje, aby Súdny dvor uložil primeranú sankciu upravenú v článku 286 ods. 6 ZFEÚ.
3. Ide o prvú žalobu týkajúcu sa (bývalého) člena EDA, ktorá bola podaná na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ. Toto ustanovenie stanovuje, že „člena Dvora audítorov možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak sa Súdny dvor na žiadosť Dvora audítorov presvedčí, že tento člen nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie“. Všeobecnejšie možno poukázať na to, že Súdny dvor doposiaľ vydal iba jeden rozsudok na základe podobného ustanovenia Zmluvy, ktoré platí pre komisárov, konkrétne rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455).
4. V prejednávanej veci má preto Súdny dvor novú príležitosť objasniť určité procesné osobitosti takýchto konaní na jednej strane a uviesť požadované normy správania osôb zastávajúcich vysoké funkcie v rámci inštitúcií Európskej únie na druhej strane. V čase, keď je legitímnosť Európskej únie, jej inštitúcií a osôb, ktoré v nich pracujú, prinajmenšom sponchybná, bude rozhodnutiu Súdneho dvora v tejto veci nepochybne pripisovaný značný význam.

¹ Jazyk prednesu: angličtina.

II. Právny rámec

A. Zmluva o fungovaní Európskej únie

5. EDA je jednou zo siedmich inštitúcií Európskej únie. Ako takému sú mu venované tri články Zmluvy o fungovaní Európskej únie, konkrétne články 285, 286 a 287.

6. Po prvé článok 285 druhý odsek ZFEÚ stanovuje, že členovia EDA „vykonávajú svoju funkciu úplne nezávisle, vo všeobecnom záujme Únie“. Po druhé článok 286 ods. 3 ZFEÚ stanovuje: „[č]lenovia Dvora audítorov pri vykonávaní svojej funkcie nesmú požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani od iného orgánu. Musia sa zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného s ich funkciou.“ Článok 286 ods. 4 ZFEÚ ďalej stanovuje: „[č]lenovia Dvora audítorov nesmú počas výkonu svojej funkcie vykonávať inú platenú ani neplatenú pracovnú činnosť. Pri nástupe do funkcie sa slávnostne zaviazujú, že počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení budú rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie, najmä povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia.“

B. Nariadenie č. 2290/77, ktorým sa určujú platové pomery členov Dvora audítorov

7. Článok 7 nariadenia Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 2290/77 z 18. októbra 1977, ktorým sa určujú platové pomery členov Dvora audítorov,² zmeneného nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1293/2004 z 30. apríla 2004³ stanovovalo:

„Člen Dvora audítorov, ktorý je pri výkone svojich povinností nútený odcestovať z prechodného sídla dvora má nárok na:

- a) náhradu cestovných výdavkov;
- b) náhradu hotelových výdavkov (len izba, služby a poplatky);
- c) príspevok na diéty za každý úplný deň neprítomnosti rovný 105 % denného príspevku na diéty, ako je to uvedené v Služobnom poriadku úradníkov Európskych spoločenstiev na služobnej ceste.“

C. Nariadenie č. 883/2013 o vyšetrovaní vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom

8. Článok 4 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaní vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999,⁴ stanovuje:

„1. V oblastiach uvedených v článku 1 vykonáva úrad administratívne vyšetovania v inštitúciách, orgánoch, úradoch a agentúrach (ďalej len ‚interné vyšetovania‘).

² Ú. v. ES L 268, 1977, s. 1; Mim. vyd. 01/001, s. 87.

³ Ú. v. EÚ L 243, 2004, s. 26; Mim. vyd. 01/005, s. 119.

⁴ Ú. v. EÚ L 248, 2013, s. 1.

Tieto interné vyšetrovania sa vedú v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto nariadení a v rozhodnutiach prijatých predmetnými inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami.

2. Za predpokladu, že sú splnené ustanovenia uvedené v odseku 1:

a) má úrad právo na okamžitý a neoznámený prístup k akýmkoľvek relevantným informáciám, a to aj k informáciám v databázach, ktorými disponujú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry, a do ich priestorov. Úrad je oprávnený kontrolovať účty inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr. Úrad môže vyhotoviť kópie a urobiť si výpisy z každého dokumentu alebo z obsahu každého nosiča údajov, ktorými disponujú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry, a v prípade potreby zaistiť tieto dokumenty alebo údaje, aby sa vylúčilo akékoľvek riziko ich zmiznutia;

...“

D. Etické usmernenia pre EDA

9. Rozhodnutím Dvora audítorov Európskej únie z 26. októbra 2011 č. 66-2011, ktorým sa stanovujú etické usmernenia pre Európsky dvor audítorov, EDA rozhodol, že etické usmernenia pripojené k rozhodnutiu platia pre EDA.

10. Tieto etické usmernenia najmä stanovujú:

....

2.2 Zdroje Dvora audítorov riadime zákonne, správne a v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia. Dvor audítorov by mal byť vzorom finančného hospodárenia: jeho zdroje musia byť riadené v plnom súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách a všetkými ostatnými platnými pravidlami; svoje ciele musí dosahovať hospodárne, efektívne a účinne.

...

3.2. Svoje úlohy vykonávame bez politického, národného alebo iného vonkajšieho vplyvu.

3.3. Vyhýbame sa konfliktu záujmov, či už reálnemu alebo zjavnému. Môže tomu tak byť napríklad v súvislosti s členstvom v politických organizáciách, politickými funkciami, členstvom v radách a finančným záujmom v kontrolovaných subjektoch. Takýmto záležitostiam venujeme osobitnú pozornosť a tomu, ako ich môžu vnímať tretie strany.

...“

III. Okolnosti predchádzajúce sporu

11. Pán Pinxten bol členom EDA od 1. marca 2006 do 30. apríla 2018, keď sa mu skončilo funkčné obdobie. Bol pridelený do komory III tejto inštitúcie, ktorá je zodpovedná za audit výdavkov Európskej únie na vonkajšie vzťahy, rozširovanie a humanitárnu pomoc. Od 4. apríla 2011 do 30. apríla 2018 pán Pinxten zastával funkciu predsedajúceho komory III.

12. Pán Pinxten mal počas svojho funkčného obdobia k dispozícii služobné vozidlo a palivovú kartu, prostredníctvom ktorej bolo EDA účtované palivo spotrebované v jeho služobnom vozidle. Mal k dispozícii aj ďalšie dve palivové karty, pomocou ktorých mohol nakupovať pohonné látky bez dane z pridanej hodnoty (DPH) a spotrebnej dane.

13. V rokoch 2006 a 2014 poskytol EDA pánovi Pinxtenovi vodiča. Od apríla 2014 mohol pán Pinxten požiadať o vodiča zo „skupiny vodičov“, za ktorú niesol zodpovednosť finančný riaditeľ EDA. Do 6. októbra 2016 pán Pinxten zodpovedal za podpisovanie cestovných príkazov pre vodiča, ktorý ho mal voziť, aby mohli byť vodičovi preplatené výdavky na služobnú cestu a vyplatené diéty. Túto právomoc následne vykonával generálny tajomník EDA.

14. Pánovi Pinxtenovi počas jeho funkčného obdobia predseda EDA na jeho požiadanie preplácal výdavky na reprezentáciu a pohostenie, ako aj rôzne výdavky vynaložené počas schválených služobných ciest a za tieto služobné cesty mu boli vyplácané aj diéty.

IV. Vyšetrovanie a konania

A. Predbežné opatrenia prijaté zo strany EDA

15. V roku 2016 bolo EDA oznámené, že počas niekoľkých služobných ciest pána Pinxtena údajne došlo k viacerým vážnym nezrovnalostiam.

16. Dňa 18. júla 2016 generálny tajomník EDA ústne informoval pána Pinxtena o obvineniach voči nemu. Útvary EDA tiež uskutočnili analýzu služobných ciest pána Pinxtena a jeho vodičov s cieľom zistiť možné nezrovnalosti. Po viacnásobnej korešpondencii, ktorá sa uskutočnila medzi ním a týmito útvarmi, pán Pinxten v správe z 30. septembra 2016 odmietol akúkoľvek povinnosť vrátiť výdavky súvisiace s jeho služobnými cestami alebo so služobnými cestami jeho vodičov. Korešpondencia medzi správou EDA a pánom Pinxtenom následne pokračovala.

17. Dňa 26. júla 2016 sa EDA okrem toho dozvedel, že po nehode, ku ktorej došlo medzi služobným vozidlom pána Pinxtena a jeho súkromným vozidlom v roku 2011, sa pán Pinxten možno dopustil poistného podvodu.

18. Dňa 1. septembra 2016 predseda EDA pána Pinxtena ústne informoval o týchto obvineniach. V správe z toho istého dňa pán Pinxten tvrdil, že dotknutá nehoda bola výsledkom kolízie medzi jeho služobným vozidlom, ktoré riadil jeho vodič, a jeho súkromným vozidlom, ktoré riadil jeho syn.

B. Vyšetrovanie uskutočnené Európskym úradom pre boj proti podvodom

19. Dňa 14. októbra 2016 generálny tajomník EDA na základe pokynu predsedu tejto inštitúcie postúpil úradu OLAF spis týkajúci sa činnosti pána Pinxtena, ktorá viedla k možným nenáležitým výdavkom z rozpočtu Únie.

20. Po úvodnom stretnutí z 31. januára 2017 generálny riaditeľ OLAF dňa 31. marca 2017 oficiálne oznámil predsedovi EDA začatie vyšetrovania možných nezrovnalostí ovplyvňujúcich finančné záujmy Únie v súvislosti s pánom Pinxtenom a s tým, ako používal majetok EDA a uskutočňoval alebo povoľoval služobné cesty v rozpore s platnými pravidlami.

21. Dňa 22. septembra 2017 OLAF informoval pána Pinxtena o začatí tohto vyšetrovania a o tom, že v rámci neho má postavenie „dotknutej osoby“.

22. Dňa 20. novembra 2017 OLAF uskutočnil prehliadku kancelárie pána Pinxtena, kde získal rôzne dokumenty. Po predbežnej analýze týchto dôkazov OLAF 15. decembra 2017 pána Pinxtena informoval, že vyšetrovanie sa rozšírilo okrem iného na možné zneužitie práv a výsad spojených s jeho postavením člena EDA, možné konflikty záujmov alebo ďalšie porušenia v zmysle článkov 285 a 286 ZFEÚ, ako aj na porušenia kódexu správania pre členov Dvora audítorov (ďalej len „kódex správania pre členov EDA“).

23. Vyšetrovatelia OLAF pána Pinxtena ústne vypočuli 22. decembra 2017. Dňa 15. mája 2018 pán Pinxten predložil úradu OLAF písomné pripomienky v nadväznosti na to, že uvedený úrad 6. apríla 2018 predložil zhrnutie skutkového stavu zisteného na konci vyšetrovania.

24. Dňa 2. júla 2018 bola EDA doručená záverečná správa OLAF po ukončení vyšetrovania. V tejto správe sa konštatovalo, že pán Pinxten zneužil zdroje EDA v rámci činnosti, ktorá nesúvisela s jeho funkciou, zneužil palivové karty a zneužil zmluvu o poistení svojho služobného motorového vozidla. V správe sa ďalej konštatovalo, že mal neodôvodnené absencie, nepriznal určité vonkajšie činnosti, zasielal dôverné informácie nepovoleným spôsobom, ako aj to, že bola preukázaná existencia konfliktov záujmov.

25. Správa predovšetkým poukazuje na to, že 332 služobných ciest, ktoré pán Pinxten schválil alebo povolil, nesúviselo s výkonom jeho funkcie, a že použil prostriedky EDA na pokrytie výdavkov na reprezentáciu spojených so súkromnými podujatiami, ktoré neboli v záujme inštitúcie.

26. Vzhľadom na zistenia uvedené v správe OLAF odporučil, aby EDA začal proti pánovi Pinxtenovi disciplinárne konanie. Ďalej odporučil, aby EDA prijal primerané opatrenia, pomocou ktorých zabezpečí vrátenie sumy vo výške 472 869,09 eura zodpovedajúcej nenáležitým nákladom, ktoré EDA znášal, a aby zväžil vymáhanie sumy vo výške 97 954,52 eura, ktorá zodpovedá mzde vyplatennej za obdobia neodôvodnených absencií pána Pinxtena.

27. Okrem toho vzhľadom na to, že niektoré zo skutočností zistených vyšetrovaním môžu predstavovať trestné činy, OLAF postúpil svoje informácie a odporúčania luxemburským súdnym orgánom.

C. Trestné konanie v Luxembursku

28. Vzhľadom na informácie postúpené úradom OLAF štátny prokurátor pri Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (Okresný súd Luxemburg, Luxembursko) listom z 1. októbra 2018 požiadal, aby EDA zbavil pána Pinxtena trestnoprávnej imunity. Uvedená inštitúcia 15. novembra 2018 tejto žiadosti vyhovel.

D. Konanie na EDA

29. Dňa 12. júla 2018 EDA poveril svojho predsedu prípravou predbežnej správy o údajných pochybeniach pána Pinxtena, ktoré sú uvedené v správe OLAF.

30. Dňa 5. októbra 2018 predseda EDA zaslal predbežnú správu členom tejto inštitúcie. Správa odporúčala, aby EDA požiadal Súdny dvor „o preskúmanie zistených skutočností a o určenie, či si pán Pinxten nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývali z funkcie“. Táto správa a správa OLAF boli v ten istý deň zaslané pánovi Pinxtenovi.

31. Dňa 19. novembra 2018 pán Pinxten zaslal EDA písomné pripomienky. Dňa 26. novembra 2018 bol vypočutý členmi tejto inštitúcie na uzatvorenom zasadnutí.

32. Dňa 29. novembra 2018 EDA na uzatvorenom zasadnutí vzhľadom na správu OLAF, predbežnú správu svojho predsedu, rozhodnutie o zbavení pána Pinxtena trestnoprávnej imunity a jeho písomné a ústne pripomienky rozhodol, že vec pána Pinxtena postúpi Súdnemu dvoru na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ.

E. Konanie na Všeobecnom súde

33. Dňa 24. júna 2019 pán Pinxten podal na Všeobecný súd žalobu o neplatnosť rozhodnutia generálneho tajomníka EDA z 11. apríla 2019, ktorým bola suma vo výške 153 407,58 eura označená za nenáležitú platbu a bolo nariadené vrátenie tejto sumy.⁵

34. Uvedené konanie má podobné črty ako konanie o prejednávanej žalobe, keďže sporná suma súvisí so skutočnosťami uvedenými v rámci prvého žalobného dôvodu v prejednávanej veci. Všeobecný súd konanie o žalobe prerušil, kým Súdny dvor nerozhodne v prejednávanej veci.

V. Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

35. EDA podal žalobu 15. februára 2019. Po žalobe a vyjadrení k žalobe bola podaná aj replika a duplika. Obaja účastníci konania boli vypočutí Súdnym dvorom na pojednávaní 29. septembra 2020.

36. EDA navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol návrh pána Pinxtena na prerušenie konania na Súdnom dvore, kým nebude ukončené trestné konanie v Luxembursku,
- rozhodol, že pán Pinxten si prestal plniť povinnosti, ktoré mu vyplývajú z funkcie podľa článkov 285 a 286 ZFEÚ a podľa predpisov, ktoré boli na základe nich prijaté,
- v dôsledku toho uložil sankciu upravenú v článku 286 ods. 6 ZFEÚ, pričom EDA ponecháva určenie jej rozsahu na voľnú úvahu Súdného dvora,
- vyhlásil žiadosť pána Pinxtena o náhradu škody za neprípustnú,
- uložil pánovi Pinxtenovi povinnosť znášať trovy konania.

37. Pán Pinxten navrhuje, aby Súdny dvor:

- prerušil konanie až do ukončenia trestného konania,

⁵ Vec T-386/19.

- nariadil EDA, aby predložil správu o internom audite za roky 2012 – 2018, ktorého predmetom sú výdavky členov EDA na služobné cesty a používanie služobných vozidiel všetkými týmito členmi, aby uviedol opatrenia, ktoré prijal v dôsledku tejto správy, a aby predložil prípadné správy týkajúce sa tlaku vyvíjaného na interného audítora,
- zamietol žalobu, ktorú podal EDA,
- uložil EDA povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 50 000 eur ako náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy,
- uložil EDA povinnosť nahradiť trovy konania v plnom rozsahu.

VI. Tvrdenia účastníkov konania

38. Ako predbežnú poznámku musím uviesť, že účastníci konania predložili objemné písomné pripomienky a tvrdenia, v ktorých sa do veľkej miery odvolávali na viac ako 25 000 strán príloh. Bolo by zbytočné pokúšať sa stručne zhrnúť všetky ich tvrdenia. Preto sa teraz obmedzím len na uvedenie žalobných dôvodov, ktoré EDA predložil na podporu svojej žaloby, a procesných tvrdení pána Pinxtena. Pokiaľ ide o zvyšok, v tejto fáze stačí poukázať na to, že pán Pinxten tvrdí, že všetky žalobné dôvody sú nedôvodné a že skutkové okolnosti vo veľmi veľkej miere nie sú preukázané.

A. Žalobné dôvody na podporu žaloby EDA

39. EDA uvádza na podporu svojej žaloby päť žalobných dôvodov.

Prvý žalobný dôvod týkajúci sa nenáležitého používania prostriedkov EDA na financovanie činností, ktoré nesúvisia alebo sú nezlučiteľné s povinnosťami člena EDA

40. Prvým žalobným dôvodom EDA tvrdí, že pán Pinxten zneužil zdroje EDA na financovanie činností, ktoré nesúvisia alebo sú nezlučiteľné s jeho povinnosťami člena, akými sú rekreačné aktivity – konkrétne cesta do horského strediska Crans Montana (Švajčiarsko) od 21. do 26. augusta 2013, kde sa zúčastnil na letnom zasadnutí Fóra v Crans Montane –, voľnočasové aktivity – akými sú viaceré poľovačky vrátane troch poľovačiek na zámku Chambord (Francúzsko) –, poznávacie zájazdy (najmä pobyt na Kube od 30. marca do 14. apríla 2015) a účasť na recepciách alebo svadbách priateľov.

41. Pán Pinxten údajne žiadal aj o preplatenie a zaplatenie činností súvisiacich s jeho osobnými záujmami, najmä pokiaľ ide o kúpu vinohradu. EDA tvrdí, že tiež chodil na služobné cesty v súvislosti s činnosťami, ktoré neboli zlučiteľné s jeho povinnosťami, akými sú politické aktivity súvisiace s jeho členstvom v strane Open VLD. Nakoniec pán Pinxten údajne na jednej strane zaviedol „služobné cesty bez diét“ pre aktivity, ktoré nesúviseli s jeho povinnosťami – aby nemusel platiť za kilometre najazdené služobným vozidlom používaným v rámci služobných ciest –, a na druhej strane používal svoje služobné vozidlo a využíval služby vodičov EDA na činnosti, ktoré nesúviseli alebo neboli zlučiteľné s jeho povinnosťami, a to aj v prípadoch, keď on sám nebol na služobnej ceste.

42. EDA tvrdí, že pán Pinxten takým konaním porušil svoje povinnosti nezaujatosti, nezávislosti, nestrannosti, angažovanosti, bezúhonnosti, zodpovednosti, príkladnosti a transparentnosti. EDA tvrdí, že týmto správaním porušil články 285 a 286 ZFEÚ, ako aj niekoľko ďalších predpisov sekundárneho práva.⁶

Druhý žalobný dôvod týkajúci sa nenáležitého a protizákonného využívania daňových výsad

43. Druhým žalobným dôvodom EDA tvrdí, že pán Pinxten nenáležitým spôsobom a protizákonne využíval daňové výsady. Týmto druhým žalobným dôvodom EDA tvrdí, že pán Pinxten nenáležitým a protizákonným využívaním palivových kariet, ktoré dostal k dispozícii, porušil svoje povinnosti bezúhonnosti, príkladného správania a nezaujatosti. Rovnako tým porušil články 285 a 286 ZFEÚ a sériu noriem sekundárneho práva.⁷

Tretí žalobný dôvod týkajúci sa nepravdivých vyhlásení o poisťnej udalosti

44. Podľa tretieho žalobného dôvodu pán Pinxten údajne predložil falošné hlásenia poisťnej udalosti v súvislosti s údajnými nehodami služobného vozidla, ktoré mal k dispozícii a za ktoré údajne inkasoval dve nenáležité poisťné plnenia. Jedno sa týkalo nahlásenej nehody medzi jeho súkromným vozidlom, ktoré riadil jeho syn, a služobným vozidlom, ktoré riadil jeho vodič. Druhé sa týkalo nehody, v ktorej jeho vodič prešiel vozidlom kufor obsahujúci fľašu vína a niekoľko kusov oblečenia. Zo svedeckej výpovede vodiča počas vyšetrovania však vyplýva, že vodič sa na prvej nehode nezúčastnil a druhá nehoda nemala následky, ktoré boli nahlásené poisťovni.

45. Ak by bolo toto konkrétne tvrdenie pravdivé, bolo by ťažké spochybníť, že pán Pinxten si nesplnil povinnosti bezúhonnosti, príkladného správania a nezaujatosti, čím porušil články 285 a 286 ZFEÚ a sériu noriem sekundárneho práva.⁸

Štvrtý žalobný dôvod týkajúci sa nepriznaného a protizákonného postavenia konateľa obchodnej spoločnosti a intenzívnej politickej činnosti

46. Štvrtým žalobným dôvodom EDA pánovi Pinxtenovi vytýka, že v čase, keď zastával funkciu v rámci EDA, pôsobil ako konateľ obchodnej spoločnosti a vykonával aktívnu politickú činnosť v politickej strane. EDA opäť tvrdí, že pán Pinxten tým porušil svoje povinnosti nezaujatosti, nezávislosti, nestrannosti, angažovanosti, bezúhonnosti, zodpovednosti, príkladného správania a transparentnosti. Za týchto okolností porušil články 285 a 286 ZFEÚ a sériu noriem sekundárneho práva.⁹

⁶ Články 2 a 7 nariadenia č. 2290/77; články 33 a 74 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 2018, s. 1); článok 5 rozhodnutia EDA č. 38/2016, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania rokovacieho poriadku Dvora audítorov; články 1, 2, 4 a 7 kódexu správania pre členov EDA; body 1.2., 2.2., 3.2., 3.3. a 3.7. etických usmernení pre EDA; články 20, 21 a 25 etického kódexu INTOSAI; článok 2 rozhodnutia EDA č. 7-2004 o výdavkoch jeho členov na reprezentáciu a pohostenie; články 4 až 6 rozhodnutia EDA č. 33-2004 o riadení a používaní vozidlového parku EDA.

⁷ Článok 33 nariadenia 2018/1046; článok 5 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku Dvora audítorov; článok 7 kódexu správania pre členov EDA; body 1.2 a 2.2. etických usmernení EDA; článok 5 rozhodnutia č. 7-2004.

⁸ Článok 3 rokovacieho poriadku Dvora audítorov (Ú. v. EÚ L 103, 2010, s. 1); článok 7 kódexu správania pre členov EDA; body 1.2 a 2.2. etických usmernení EDA.

⁹ Článok 3 rokovacieho poriadku Dvora audítorov; články 5 a 6 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku Dvora audítorov; články 1 až 4 a článok 7 kódexu správania pre členov EDA; body 1.2, 2.2., 3.3 a 3.7 etických usmernení EDA.

Piaty žalobný dôvod týkajúci sa konfliktu záujmov, ktorý vznikol v súvislosti s ponukou prenájmu súkromného apartmánu vedúcemu auditovaného subjektu

47. Piatym žalobným dôvodom EDA tvrdí, že pán Pinxten vyvolal konflikt záujmov, keď ponúkol službu vedúcemu auditovaného subjektu. Konkrétne pána Pinxtena obviňuje z toho, že ponúkol súkromný apartmán na prenájom vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, pričom tento subjekt patril do právomoci komory III, ktorej bol predsedajúcim. Ovplyvnilo to jeho nezávislosť a nestrannosť alebo prinajmenšom mohol vzniknúť taký dojem.

48. EDA tvrdí, že pán Pinxten tým vytvoril situáciu, v ktorej nastal konflikt záujmov, a nesplnil si povinnosti nezáujmatosti, nezávislosti, nestrannosti, bezúhonnosti a príkladného správania. Za týchto okolností takým konaním údajne porušil články 285 a 286 ZFEÚ a sériu noriem sekundárneho práva.¹⁰

B. Pán Pinxten

49. Ako som uviedol vyššie, pán Pinxten tvrdí, že všetky žalobné dôvody sú nedôvodné a že skutkové okolnosti vo veľmi veľkej miere nie sú preukázané. Okrem toho uvádza niekoľko tvrdení v súvislosti s procesnými aspektmi tejto žaloby a svojím právom na obhajobu.

O súvislosti medzi touto žalobou a prebiehajúcim trestným konaním v Luxembursku

50. Ako predbežnú pripomienku pán Pinxten uvádza, že v prejednávanej veci sa uplatní zásada, podľa ktorej disciplinárne konanie závisí od výsledku trestného konania. Za týchto okolností tvrdí, že Súdny dvor by nemal vydať rozsudok pred ukončením trestného konania.

Zásada účinnej súdnej ochrany

51. Po prvé pán Pinxten tvrdí, že v rámci konania o žalobe podanej na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ nemá právo na prístup k súdu („*droit au juge*“) ani právo na prístup k dvojstupňovému súdnemu konaniu v rozpore s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) a článkom 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Štrasburgu 22. novembra 1984 (ďalej len „EDLP“).

52. Podľa pána Pinxtena Súdny dvor na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ koná ako disciplinárny orgán, a nie ako „súd“. Pán Pinxten v dôsledku toho tvrdí, že mu je odopieraná akákoľvek súdna ochrana. Z toho vyplýva, že postup uvedený v článku 286 ZFEÚ nemôže byť základom pre žalobu podanú zo strany EDA.

Protiprávnosť aktov, ktoré prijal EDA s cieľom postúpiť vec Súdnemu dvoru

53. Po druhé pán Pinxten uvádza dve procesné tvrdenia v súvislosti s rozhodnutím, ktoré prijal EDA s cieľom postúpiť vec Súdnemu dvoru.

¹⁰ Článok 61 nariadenia 2018/1046; článok 3 rokovacieho poriadku Dvora audítorov; článok 5 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku Dvora audítorov; články 1, 2 a 7 kódexu správania pre členov EDA; body 1.2, 2.2., 3.1, 3.3, 3.4 a 3.7 etických usmernení; článok 25 etického kódexu INTOSAI.

54. Na jednej strane sa domnieva, že počet členov EDA, ktorí hlasovali za postúpenie veci Súdnemu dvoru, nebol postačujúci. Hoci článok 4 ods. 4 rokovacieho poriadku EDA požaduje štvorpäťtinovú väčšinu týchto členov – konkrétne 23 členov –, len 22 z nich skutočne hlasovalo za uvedené rozhodnutie.

55. Na druhej strane hoci článok 8 a článok 49 ods. 3 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA stanovujú, že vypočutie člena, voči ktorému bola vznesená sťažnosť, sa uskutoční bez tlmočníka alebo zástupcu EDA, pán Pinxten bol vypočutý za prítomnosti generálneho tajomníka a vedúceho právneho oddelenia tejto inštitúcie.

Porušenie požiadavky na primeranú lehotu

56. Po tretie sa pán Pinxten domnieva, že EDA porušil jeho právo na vypočutie v primeranej lehote, keď spochybnil zákonnosť žiadostí, ktoré podal od roku 2006, hoci EDA mal od začiatku jeho funkčného obdobia k dispozícii všetky informácie potrebné na určenie, či sú tieto žiadosti oprávnené, a v každom prípade mohol v prípade potreby požiadať o ich objasnenie.

57. Na základe finančných pravidiel platných pre rozpočet Únie pán Pinxten tvrdí, že EDA by nemal byť oprávnený podávať žaloby týkajúce sa preukázaných skutočností, ku ktorým došlo viac ako tri roky alebo nanajvýš päť rokov pred 5. októbrom 2018, t. j. pred dátumom predbežnej správy EDA.

Protiprávne vyšetrowanie OLAF a jeho správa

58. Pokiaľ ide o vyšetrowanie úradu OLAF, pán Pinxten poukazuje na tri nezrovnalosti ovplyvňujúce správu, ktorá je základom žaloby EDA.

59. Po prvé pán Pinxten v podstate tvrdí, že OLAF protiprávne rozšíril rozsah svojho vyšetrowania na základe analýzy údajov získaných počas prehliadky jeho kancelárie. Po druhé OLAF porušil jeho právo na súkromie tým, že si vzal jeho súkromné spisy, z ktorých niektoré obsahovali komunikáciu s jeho právnou zástupkyňou. Po tretie OLAF údajne porušil jeho právo na obhajobu štvorakým spôsobom. Po prvé zhrnutie skutkových okolností bolo mimoriadne stručné, tabuľky pripojené k tomuto zhrnutiu skutkových okolností neboli zrozumiteľné a nie všetky podporné dokumenty boli predložené. Po druhé pán Pinxten údajne nebol vypočutý v súvislosti so všetkými skutočnosťami a ďalšími relevantnými záležitosťami, ktoré viedli k vypracovaniu správy. Po tretie jeho tvrdenia neboli preskúmané, ale len skopírované na konci správy. Po štvrté jeho bývalá asistentka nedostala kópiu prepisu svojho ústneho vypočutia.

VII. Analýza

60. Žaloba podaná zo strany EDA vyvoláva množstvo procesných a hmotnoprávných otázok. Myslím si však, že odpoveď na viaceré z nich závisí od samotnej povahy tohto konania, rozsahu úlohy EDA a povinností jeho členov. Svoju analýzu preto rozdelím na štyri časti. Najprv sa pokúsím určiť povahu postupu upraveného v článku 286 ods. 6 ZFEÚ a povinnosti členov EDA z hľadiska úlohy tejto inštitúcie. Potom sa budem venovať procesným otázkam. Nakoniec preskúmam vec samú a možné sankcie, ktoré by sa mali uplatniť.

A. Úloha EDA

1. Povaha konania podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ

61. Podľa článku 286 ods. 5 ZFEÚ okrem uplynutia funkčného obdobia alebo smrti sa funkcia člena EDA končí aj na odstúpením alebo odvolaním na základe rozhodnutia Súdneho dvora podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ.

62. Posledné uvedené ustanovenie stanovuje, že člena EDA možno odvolať z funkcie alebo zbaviť nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku, len ak Súdny dvor na žiadosť EDA konštatuje, že tento člen už nespĺňa požadované podmienky alebo si neplní povinnosti vyplývajúce z jeho funkcie. Zmluva stanovuje podobné pravidlo pre členov Komisie v článku 245 druhom odseku ZFEÚ. Pokiaľ ide o postup upravený v tomto ustanovení, Súdny dvor uviedol, že ide o „samostatné konanie“, ktoré nemožno porovnávať s disciplinárnym konaním týkajúcim sa úradníka alebo zamestnanca Únie.¹¹ Konkrétne v jedinej porovnateľnej veci Komisia/Cresson¹² generálny advokát Geelhoed konštatoval, že „keďže existuje priama súvislosť medzi správaním komisára a verejnou povestou a fungovaním orgánu, v ktorom vykonáva funkciu, postup podľa [článku 245 druhého odseku ZFEÚ] má *ústavnú povahu*“.¹³ S týmto názorom súhlasím, lebo je jasné, že tieto ustanovenia prispievajú k zabezpečeniu demokratickej povahy Európskej únie ako právneho poriadku založeného na zásadách právneho štátu, ako zdôrazňuje článok 2 ZEÚ.

63. Na jednej strane úloha EDA, ktorý Maastrichtskou zmluvou získal postavenie inštitúcie, je najprv veľmi všeobecne vyjadrená v článku 285 ZFEÚ. Ten stanovuje, že úlohou EDA je vykonávať audit Únie. Článok 287 ZFEÚ, ktorý túto úlohu podrobne upravuje a vysvetľuje, ako ju má EDA vykonávať, v odseku 1 najmä stanovuje, že EDA preskúmava účty všetkých príjmov a výdavkov všetkých orgánov, úradov alebo agentúr zriadených Úniou a poskytuje Parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti vedenia účtov a o zákonnosti a správnomi príslušných operácií, ktoré môže byť doplnené o osobitný posudok každej hlavnej oblasti činnosti Únie.

64. Poslaním EDA je teda prispievať k zlepšovaniu finančného hospodárenia EÚ, presadzovať zodpovednosť a transparentnosť a konať ako nezávislý ochranca finančných záujmov občanov Únie.¹⁴ Inými slovami, ak použijem výraz predsedu Súdneho dvora pri slávnostnom záväzku prvých členov EDA v októbri 1977, EDA je „finančným svedomím“ Európskej únie.¹⁵

65. Na druhej strane treba pripomenúť aj to, že Zmluvy zaviedli systém rozdelenia právomocí medzi inštitúcie Únie, v rámci ktorého je každej inštitúcii pridelená vlastná úloha v inštitucionálnej štruktúre Únie a pri napĺňaní úloh, ktoré sú jej zverené.¹⁶ V tomto smere bolo vytvorenie EDA prezentované ako záruka rovnováhy a nestrannosti v inštitucionálnej architektúre.¹⁷

¹¹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 118).

¹² Rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455).

¹³ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 93 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 94 v iných jazykových zneniach]. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

¹⁴ Pozri <https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/MissionAndRole.aspx>.

¹⁵ Pozri Dvor audítorov (1995), *Auditovanie financií Európskej únie*, Luxemburg, brožúra Dvora audítorov, najmä s. 7 a 13.

¹⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. novembra 2011, Komisia/Nemecko (C-539/09, EU:C:2011:733, bod 56), a z 28. júla 2016, Rada/Komisia (C-660/13, EU:C:2016:616, bod 31).

¹⁷ Pozri v tomto zmysle VARDABASSO, V.: La cendrillon de l'histoire: la cour des comptes européenne et la démocratisation des institutions européennes. In: *Journal of European Integration History*. Zv. 17(2), 2011, s. 285 – 302, najmä s. 286.

66. Navyše na potrebe externého auditu verejných financií panuje široká zhoda a považuje sa za jeden z pilierov demokracie.¹⁸ Je určite vhodné, aby mali občania a daňovníci EÚ istotu o tom, akým spôsobom sa verejné príjmy rozdeľujú a mínajú. EDA ako kontrolná inštitúcia, ktorá nie je založená na rozhodnutiach väčšiny, zohráva dôležitú úlohu pri demokratickom riadení, hoci rovnako ako v prípade súdov Únie takáto inštitúcia priamo nepodlieha politickému dohľadu ani ľudovému hlasovaniu.¹⁹ Kľúč k legitímnosti EDA teda spočíva v jeho nezávislosti a vo význame jeho úlohy pri presadzovaní dobrej správy vecí verejných a podpore verejnej dôvery v náležité a nákladovo efektívne používanie daní a ďalších príjmov Únie.²⁰

67. Ako však uviedol vo svojej teórii už Montesquieu v roku 1748, je jasné, že osoby zastávajúce funkcie sú náchylné na zneužívanie moci a budú v ňom pokračovať, až kým nenarazia na určité hranice. Práve preto „aby sa zabránilo zneužívaniu moci, veci musia byť usporiadané tak, aby jedna moc zastavila druhú moc“²¹. Zásady rozdelenia právomocí tak boli postupne zdokonalené, aby všetky inštitúcie – volené, a čo je rovnako dôležité, aj nevolené – podliehali kontrole a dohľadu. V súčasnosti panuje zhoda na tom, že v demokracii potrebuje každá moc protiváhu, ktorá ju bude kontrolovať a umiernať.²²

68. Postup predpísaný v článku 286 ods. 6 ZFEÚ tak prispieva k zabezpečeniu demokratickej povahy Európskej únie ako právneho poriadku založeného na zásadách právneho štátu, ako zdôrazňuje článok 2 ZEÚ. V podstate upravuje niečo ako trestné konanie vo veci zneužitia právomoci na Súdnom dvore voči členovi (alebo ako v prejednávanej veci voči bývalému členovi) inštitúcie Únie, keď správanie tejto osoby nedosahuje primerané demokratické normy. Podobné ustanovenia existujú vo vzťahu k ústavným činiteľom vo vnútroštátnych ústavách a základných zákonoch mnohých členských štátov.²³ Ako taký má teda tento postup ústavnú povahu.

69. Nakoniec skutočnosť, že postup upravený v článku 286 ods. 6 ZFEÚ je jediným konaním, pri ktorom Štatút Súdneho dvora stanovuje, že vec rozhodne plenárne zasadnutie Súdneho dvora – spolu s článkom 228 ods. 2 ZFEÚ, ktorý upravuje veci týkajúce sa európskeho ombudsmana, a s článkami 245 a 247 ZFEÚ, ktoré upravujú veci týkajúce sa členov Komisie –, v prípade potreby preukazuje význam a mimoriadnu povahu tohto konania.²⁴ Táto požiadavka sama osebe dostatočne ilustruje, že toto konanie nemá disciplinárnu povahu, lebo samotnou črtou „disciplinárnej spravodlivosti“ je práve to, že vo všeobecnosti ide o určitú súkromnú zmluvnú

¹⁸ Pozri v tomto zmysle VARDABASSO, V.: c. d., najmä s. 300.

¹⁹ Pozri v tomto zmysle LAFFAN, B.: Auditing and accountability in the European Union. In: *Journal of European Public Policy*. Zv. 10, Taylor and Francis, 2003, s. 762 – 777, najmä s. 762.

²⁰ Pozri v tomto zmysle LAFFAN, B., *os. cit.*, najmä s. 762 a 763.

²¹ MONTESQUIEU: *The Spirit of Law (Duch zákonov)*, kniha XI, kapitola 4 (preklad Stewart P., Société Montesquieu, Unité Mixte de Recherche 5037, CNRS, 2018, dostupné na <http://montesquieu.ens-lyon.fr/spis.php?article2728>). V pôvodnom francúzskom znení: „Pour qu'on ne puisse abuser du pouvoir, il faut que, par la disposition des choses, le pouvoir arrête le pouvoir.“ (*De l'Esprit des lois*. Paris: Garnier Frères, 1961, s. 162 – 163).

²² Pozri v tomto zmysle HOURQUEBIE, F.: De la séparation des pouvoirs aux contre-pouvoirs: ‚l'esprit‘ de la théorie de Montesquieu. In: VRABIE, G. (ed.): *L'évolution des concepts de la doctrine classique de droit constitutionnel*. Institutul European, 2008, Iasi, Rumunsko, s. 59 – 67, najmä s. 60.

²³ Pozri napríklad článok 61 nemeckého základného zákona (ktorý upravuje trestné konanie voči spolkovému prezidentovi na nemeckom ústavnom súde „za úmyselné porušenie základného zákona alebo iného spolkového zákona“) a článok 12.3.1 Ústavy Írska (odvolanie prezidenta Írska pre trvalú nespôsobilosť, „pričom taká nespôsobilosť je preukázaná k spokojnosti Najvyššieho súdu tvoreného najmenej piatimi sudcami“).

²⁴ Pozri článok 16 ods. 4 Štatútu Súdneho dvora.

sankciu, a nie verejnú spravodlivosť vykonávanú sudcami.²⁵ Naopak, v disciplinárnom konaní inštitúcia, ktoré ukladá sankciu, nie je súdom v zmysle článku 47 Charty, ale skôr správnym orgánom.²⁶

2. Povinnosti členov EDA

70. Ako Súdny dvor uviedol v rozsudku Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), hoci na to, aby sa mohli náležite uplatniť analogické ustanovenia článku 245 ZFEÚ, je potrebné porušenie s určitým stupňom závažnosti, „členovia Komisie musia dohliadať na to, aby ich správanie bolo bezúhonné“.²⁷ Táto požiadavka platí aj pre členov EDA.

71. Ako totiž generálny advokát Geelhoed vysvetlil v uvedenej veci, „pre správne fungovanie orgánov [Únie] je dôležité, aby osoby, ktoré vykonávajú významné funkcie, boli považované nielen za kompetentné z odborného hľadiska, ale tiež za osoby, ktorých správanie je bezúhonné. Osobné kvality týchto osôb majú priamy dosah na dôveru verejnosti v orgány [Únie], ich vierohodnosť, a teda aj účinnosť“.²⁸

72. Práve tento cieľ treba mať na zreteli pri výklade článkov 285 a 286 ZFEÚ, v ktorých sú uvedené niektoré povinnosti patriace pod slávnostný záväzok, ktorý na seba berú členovia EDA na začiatku svojho funkčného obdobia.

73. Prvou z nich je úplná nezávislosť a konanie vo všeobecnom záujme Únie. Členovia EDA nesmú požadovať ani prijímať pokyny od nijakej vlády ani od iného orgánu. Okrem toho sa musia zdržať akéhokoľvek konania nezlučiteľného so svojou funkciou počas svojho funkčného obdobia aj po jeho skončení. Musia preto rešpektovať povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie. Ako je uvedené v článku 286 ods. 4 ZFEÚ, je to „*najmä* povinnosť konať čestne a zdržanlivo pri prijímaní určitých funkcií alebo výhod po skončení funkčného obdobia“.²⁹

74. Treba poukázať na to, že tieto povinnosti sú formulované rovnako ako tie, ktoré vykladal Súdny dvor v súvislosti s povinnosťami členov Komisie v rozsudku Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455). Za týchto okolností keďže článok 286 ods. 4 ZFEÚ nestanovuje ani nijaké obmedzenie pojmu „povinnosti vyplývajúce [z funkcie člena EDA]“, tento pojem je potrebné vykladať rovnako široko ako v prípade členov Komisie.³⁰

75. Je preto dôležité, aby členovia EDA, „s ohľadom na významnú zodpovednosť, ktorá sa im zverila, dodržiavali tie najprísnejšie pravidlá v oblasti správania. Treba teda chápať uvedený pojem tak, že zahŕňa okrem povinnosti konať čestne a zdržanlivo výslovne uvedenej v [článku 286 ods. 4 ZFEÚ] aj všetky povinnosti vyplývajúce z funkcie člena [EDA]... Prislúcha členom [EDA], aby za každých okolností uprednostnili všeobecný záujem [Únie], a *to nie len pred vnútroštátnymi záujmami, ale aj pred osobnými záujmami*.“³¹

²⁵ Pozri v tomto zmysle DE BERNARDINIS, C.: Vers un modèle européen de régime disciplinaire des fonctionnaires. In: POTVIN-SOLIS, L. (ed.): *Vers un modèle européen de la fonction publique*. Bruxelles: Bruylant, 2011, s. 349 – 372, najmä s. 352.

²⁶ Pozri v tomto zmysle PILORGE-VRANCKEN, J.: *Le droit de la fonction publique de l'Union européenne*. Bruxelles: Bruylant, 2017, s. 364.

²⁷ Rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 72).

²⁸ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 67 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 68 v iných jazykových zneniach].

²⁹ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

³⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 70).

³¹ Rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, body 70 a 71). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

76. Konkrétne to znamená, že členovia EDA musia dodržiavať povinnosti nezávislosti, čestnosti a zdržanlivosti stanovené v článkoch 285 a 286 ZFEÚ, ale aj najvyšší štandard neustrannosti³² a nezaujatosti. Pre členov EDA, ktorý je, ako som už uviedol, „finančným svedomím“ Únie, to nevyhnutne znamená úplnú zodpovednosť za spôsob, akým používajú verejné prostriedky, a teda určitý stupeň transparentnosti, pokiaľ ide o spôsob ich použitia.

B. Dodržanie procesných pravidiel a rôznych práv, ktorých sa dovoľáva pán Pinxten

1. O súvislosti medzi touto žalobou a prebiehajúcim trestným konaním v Luxembursku

77. Ako predbežnú pripomienku pán Pinxten uvádza, že v prejednávanej veci sa uplatní zásada, podľa ktorej disciplinárne konanie závisí od výsledku trestného konania.

78. Ja sa však domnievam, že ide o nesprávne určenie povahy konania upraveného v článku 286 ods. 6 ZFEÚ, ktorá je, ako som už uviedol, ústavná. Keby som súhlasil s tým, že Súdny dvor by nemal vydať rozsudok pred ukončením trestného konania, ohrozilo by to špecifický cieľ sledovaný článkom 286 ods. 6 ZFEÚ ako kľúčovú časť rozdelenia právomocí, ktoré upravuje Zmluva. Ako generálny advokát Geelhoed vysvetlil vo veci Cresson, vnútroštátne trestné konanie a článok 286 ods. 6 ZFEÚ slúžia vo vnútroštátnom právnom poriadku a v právnom poriadku Únie na rozdielne účely: „kým prvý z nich je zameraný na vynútenie si dodržiavania pravidiel, ktoré sa považujú za podstatne dôležité pre štruktúru spoločnosti na vnútroštátnej úrovni, druhý má zabezpečiť riadne fungovanie orgánov [Únie] na účel dosiahnutia cieľov Zmluvy“,³³ a ja by som ďalej uviedol, že aj rešpektovanie demokratického fungovania Únie.

79. Navyše obe konania síce môžu vychádzať z toho istého správania, no ustanovenia a povinnosti, z hľadiska ktorých je potrebné preukázať skutkové okolnosti, aby mohla byť daná osoba odsúdená, nie sú rovnaké. Súdny dvor preto nie je viazaný právnym posúdením skutkov uskutočneným v trestnom konaní a prináleží mu v plnom rozsahu jeho voľnej úvahy zisťovať, či skutky vytýkané v rámci konania založeného na článku 286 ods. 6 ZFEÚ predstavujú neplnenie povinností vyplývajúcich z funkcie člena EDA.³⁴ V dôsledku toho bez ohľadu na výsledok vnútroštátneho trestného konania je výsledok konania podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ nezávislý od rozsudkov vydaných v iných konaniach.³⁵ Aj opak je pravdou v tom zmysle, že výsledok tohto konania nemá vplyv na nijaké trestné konanie prebiehajúce v Luxembursku.

80. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa domnievam, že nie je potrebné čakať na výsledok vnútroštátneho trestného konania, ktoré momentálne prebieha na vnútroštátnych súdoch v Luxembursku.

³² Pozri v tomto zmysle VOGIATZIS, N.: The independence of the European Court of Auditors. In: *Common Market Law Review*. Zv. 56, 2019, s. 667 – 772, najmä s. 669.

³³ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 97 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 98 v iných jazykových zneniach].

³⁴ Pokiaľ ide o postup v zmysle článku 245 ZFEÚ, pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 121).

³⁵ Aj keby išlo o oslobodenie. Túto situáciu Súdny dvor výslovne analyzoval v rozsudku Nikolaou/Dvor auditorov (C-220/13 P). Pozri najmä návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot (C-220/13 P, EU:C:2014:176, body 71 a 73) a rozsudok z 10. júla 2014 (C-220/13 P, EU:C:2014:2057, bod 40).

2. Zásada účinnej súdnej ochrany

81. Pán Pinxten tvrdí, že v rámci konania založeného na článku 286 ods. 6 ZFEÚ nepožíva právo na prístup k súdu ani právo na prístup k dvojstupňovému súdnemu konaniu v rozpore s článkom 47 Charty a článkom 2 Protokolu č. 7 k EDLP.

82. V tomto smere Súdny dvor rozhodol, že ak by sa aj predpokladalo, že sa toto ustanovenie uplatní na konanie založené na článku 245 ZFEÚ, „stačí pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 2 uvedeného protokolu sú z tohto práva prípustné výnimky, najmä ak príslušnú osobu súdil v prvom stupni najvyšší súd“.³⁶ Vzhľadom na podobnosť týchto dvoch konaní to isté musí platiť pre konanie upravené v článku 286 ods. 6 ZFEÚ.

83. Pán Pinxten v rámci odpovede tvrdí, že Súdny dvor koná na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ ako disciplinárny orgán, a nie ako „súd“. Pán Pinxten tvrdí, že v dôsledku toho mu je odopieraná akákoľvek účinná forma súdnej ochrany. Z toho vyplýva, že konanie uvedené v tomto ustanovení nemôže byť základom na podanie žaloby zo strany EDA.

84. Toto tvrdenie v podstate spochybňuje platnosť ustanovenia Zmluvy, hoci skúmanie platnosti primárneho práva nepatrí do právomoci Súdneho dvora.³⁷ V každom prípade ako som už uviedol, dotknuté konanie nemá disciplinárnu, ale skôr ústavnú povahu.

85. Okrem toho musím poukázať na to, že celé konanie vedené na Súdnom dvore na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ je v súlade s pravidlami, ktoré platia pre priame žaloby upravené v Rokovacom poriadku Súdneho dvora. Rovnako je pozoruhodné, že žalobu musí prejednať plenárne zasadnutie Súdneho dvora v súlade s článkom 16 Štatútu Súdneho dvora. Za týchto okolností osoba, voči ktorej je konanie vedené, získava výhodu v tom zmysle, že ju vypočuje plný stav nezávislých sudcov, ktorí sú sami súčasťou inštitúcie Únie poverenej výkladom a uplatňovaním Zmlúv. Je jasné, že ako uviedol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson, v tejto súvislosti koná Súdny dvor ako „nestranná súdna moc [Únie]“.³⁸

3. Protiprávnosť aktov, ktoré prijal EDA s cieľom postúpiť vec Súdnemu dvoru

86. Pán Pinxten uvádza dve procesné tvrdenia v súvislosti s rozhodnutím, ktoré prijal EDA s cieľom postúpiť vec Súdnemu dvoru.

87. Po prvé tvrdí, že počet členov EDA, ktorí hlasovali za postúpenie veci Súdnemu dvoru, nebol postačujúci z hľadiska článku 4 ods. 4 rokovacieho poriadku EDA. Po druhé tvrdí, že bol vypočutý v prítomnosti generálneho tajomníka a vedúceho právneho oddelenia tejto inštitúcie v rozpore s požiadavkami článku 49 ods. 3 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA.³⁹ Týmito tvrdeniami sa teraz budem postupne zaoberať.

³⁶ Rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 112).

³⁷ Pokiaľ ide o článok 267 ZFEÚ, pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. novembra 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756, bod 33).

³⁸ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 93 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 94 v iných jazykoch].

³⁹ Pripomínam, že sa tu odkazuje na ustanovenia platné v čase prijatia sporných rozhodnutí, t. j. ustanovenia rokovacieho poriadku EDA prijatého 11. marca 2010 a ustanovenia rozhodnutia EDA č. 38/2016, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania rokovacieho poriadku EDA.

a) O článku 4 ods. 4 rokovacieho poriadku EDA

88. Článok 25 ods. 3 rokovacieho poriadku EDA stanovuje, že rozhodnutia EDA sa prijímajú väčšinou členov prítomných na zasadnutí EDA. Ako výnimku z tohto pravidla článok 4 ods. 4 rokovacieho poriadku EDA stanovuje, že rozhodnutie EDA o postúpení záležitosti Súdnemu dvoru na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ „prijíma [EDA] tajným hlasovaním na základe štvorpäťinovej väčšiny svojich členov“.

89. Ku dňu príslušného hlasovania mal EDA 28 členov. Z týchto 28 členov 2 členovia namietli vlastnú zaujatosť: jeden z dôvodu priateľstva s pánom Pinxtenom a druhý z toho dôvodu, že išlo o belgickú členku, ktorá ho nahradila. Štyria ďalší členovia EDA neboli prítomní a na tento účel sa ospravedlnili.

90. Je preto poučné porovnanie znenia výnimky upravenej v článku 4 ods. 4 rokovacieho poriadku EDA so zásadou stanovenou v článku 25 ods. 3 rokovacieho poriadku. Prvé uvedené ustanovenie stanovuje, že požadovaný počet sú štyri päťiny členov, zatiaľ čo článok 25 ods. 3 hovorí o väčšine členov prítomných na príslušnom zasadnutí. Vzhľadom na protikladné znenie týchto dvoch ustanovení je preto jasné, že štvorpäťinová väčšina sa vypočíta na základe počtu členov EDA, a nie iba počtu členov, ktorí sú skutočne prítomní v čase hlasovania.

91. Keďže EDA mal v čase prijatia dotknutého rozhodnutia 28 členov s hlasovacím právom, teoreticky požadovaná väčšina znamenala 23 členov. Ak však opomeniem členov vylúčených z hlasovania z dôvodu zaujatosti, toto číslo sa znižuje na 26 členov, čiže bola potrebná väčšina 21 členov.

92. Je pravda, že rokovací poriadok EDA neobsahuje nijaké ustanovenie, ktoré by sa zaoberalo osobitnou otázkou námietky zaujatosti. Ako však generálny advokát Wahl uviedol vo vzťahu k Súdnemu dvoru, skutočnosť, že rokovací poriadok neobsahuje takéto osobitné ustanovenie týkajúce sa námietky zaujatosti jeho členov, neznamená, že sa nemožno dovolávať tejto zásady.⁴⁰ Námietka zaujatosti totiž nie je nič iné než súčasť požiadavky nestrannosti, ktorú musí spĺňať každý „súd“ v zmysle článku 47 Charty.⁴¹

93. Táto podmienka nestrannosti však prirodzene platí aj pre inštitúcie EÚ, a to na základe práva na dobrú správu vecí verejných upraveného v článku 41 Charty.⁴² Z toho vyplýva, že možnosť námietky zaujatosti preto nevyhnutne existuje v prípade rozhodnutí prijímaných zo strany EDA najmä v kontexte správnych konaní, ktoré boli začaté proti určitým osobám a ktoré pravdepodobne vyústia do rozhodnutí, ktoré sa ich nepriaznivo dotknú.

94. Za týchto okolností vzhľadom na to, že cieľom námietky zaujatosti je zabrániť konfliktu záujmov, je tiež jasné, že osoba, ktorá namietne vlastnú zaujatosť alebo ktorej zaujatosť namietne tretia osoba, nesmie do konania nijako zasahovať. Osoba, ktorá namietne vlastnú zaujatosť, istým spôsobom prinajmenšom dočasne prestáva byť členom príslušnej inštitúcie vo vzťahu k dotknutému problému. Účinok námietky zaujatosti preto nemožno považovať za rovnocenný

⁴⁰ Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Wahl vo veci Európska únia/Kendrion (C-150/17 P, EU:C:2018:612, bod 29).

⁴¹ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. septembra 2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587, bod 53), a z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 123 a citovaný judikatúru).

⁴² Pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, Ziegler/Komisia (C-439/11 P, EU:C:2013:513, body 154 a 155), a zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 70). Pokiaľ ide o žalobu podanú proti členskému štátu, pozri tiež rozsudok z 20. decembra 2017, Španielsko/Rada (C-521/15, EU:C:2017:982, body 88, 90 a 91).

so zdržaním sa hlasovania. V opačnom prípade by osoba, ktorej zaujatosť bola namietnutá, bola zahrnutá do uznášaniaschopnej väčšiny. Také zahrnutie by však malo vplyv na prijaté rozhodnutie, v dôsledku čoho by mohol vzniknúť dojem zaujatosti.

95. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa preto domnievam, že dvaja členovia EDA, ktorí namietli vlastnú zaujatosť, by nemali byť započítaní na účely článku 4 ods. 4 rokovacieho poriadku EDA. Za týchto okolností sa preto zdá, že štvorpäťtinová väčšina požadovaná týmto ustanovením bola dosiahnutá.

b) O článku 49 ods. 3 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA

96. Článok 8 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA stanovuje, že zasadnutia EDA uskutočnené v rámci postupu upraveného v článku 4 rokovacieho poriadku EDA sú „uzatvorenými zasadnutiami“ v zmysle článku 49 ods. 3 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA. Konkrétne to znamená, že vypočutie člena, voči ktorému bola podaná sťažnosť, sa musí uskutočniť bez tlmočníka alebo zástupcu EDA.

97. Treba však poukázať na to, že článok 39 ods. 1 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA stanovuje, že generálny tajomník je osobou zodpovednou za vypracovanie a uchovávanie zápisníc zo zasadnutí EDA. Článok 50 ods. 1 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA potvrdzuje, že návrhy zápisníc EDA pripravuje generálny tajomník alebo iná osoba určená na tento účel. Piaty odsek toho istého článku síce poukazuje na to, že zápisnice z uzatvorených zasadnutí sa rozďajú len obmedzenému počtu osôb, neobsahuje však podrobnosti o tom, kto vypracuje zápisnice za týchto osobitných okolností. Článok 23 rokovacieho poriadku EDA požaduje, aby bola zápisnica vypracovaná z každého zasadnutia EDA bez výnimky.

98. Za týchto okolností vzhľadom na to, že je jasné, že vypočutie člena EDA v rámci uplatňovania článku 4 rokovacieho poriadku EDA musí byť prepísané, treba vychádzať z toho, že článok 8 ani článok 49 ods. 3 a už vôbec nie článok 50 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA neupravuje výnimku z pravidla stanoveného v článku 39 týchto pravidiel. Za týchto okolností preto treba článok 49 ods. 3 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA vykladať v tom zmysle, že neodkazuje na generálneho tajomníka alebo osobu určenú na základe článku 50 ods. 1 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA.

99. V tomto smere môžem poukázať na to, že rozhodnutie EDA z 12. februára 2015⁴³ stanovuje, že vedúci právneho oddelenia bol na základe článku 50 ods. 1 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA určený, aby generálnemu tajomníkovi pomáhal so sledovaním zasadnutí s výslovným odkazom na zápisnice. Z toho vyplýva, že z týchto dôvodov bola jeho prítomnosť na vypočutí pána Pinxtena spolu s prítomnosťou generálneho tajomníka v súlade s platnými pravidlami EDA.

100. V každom prípade by som pri tejto príležitosti uviedol, že prítomnosť vedúceho právneho oddelenia je v zásade zárukou dodržiavania pravidiel v prospech dotknutého člena. V tomto kontexte je preto potrebné článok 49 ods. 3 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA vykladať v tom zmysle, že neodkazuje ani na vedúceho právneho oddelenia.

⁴³ DEC 16/15 FINAL (príloha B.26 spisu pána Pinxtena).

4. Porušenie požiadavky na primeranú lehotu

101. Po tretie sa pán Pinxten domnieva, že EDA porušil jeho právo byť vypočutý v primeranej lehote, keď spochybnil zákonnosť žiadostí, ktoré podal od roku 2006, hoci EDA mal od začiatku jeho funkčného obdobia k dispozícii všetky príslušné informácie potrebné na určenie, či sú tieto žiadosti oprávnené, a v každom prípade mohol v prípade potreby požiadať o ich objasnenie.

102. Na základe finančných pravidiel platných pre rozpočet Únie pán Pinxten tvrdí, že EDA nie je oprávnený podávať žaloby týkajúce sa preukázaných skutočností, ku ktorým došlo viac ako tri roky alebo nanajvýš päť rokov pred 5. októbrom 2018, t. j. pred dátumom predbežnej správy EDA.

103. V prvom rade musím pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry „ak dĺžka konania nie je upravená ustanovením práva Únie, musí byť ‚primeranosť‘ lehoty, v ktorej inštitúcia prijala predmetný akt, posúdená v závislosti od všetkých okolností každej veci a najmä od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci[, rôznych procesných fáz, ktoré prebehli na inštitúcii EÚ,] a správania účastníkov konania“. ⁴⁴ Z tejto požiadavky špecifického posúdenia teda vyplýva, že primeranosť lehoty nemôže byť stanovená s odkazom na presnú maximálnu hranicu určenú abstraktným spôsobom, ale musí byť posúdená v každej prejednávanej veci v závislosti od predmetných okolností. ⁴⁵

104. Ako výslovne uviedol Súdny dvor, za týchto okolností sa päťročná lehota, na ktorú sa odvoláva pán Pinxten, uplatní len v osobitnom kontexte vymáhania pohľadávok Únie, presnejšie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002. ⁴⁶ Okrem toho treba pripomenúť, že samotný Súdny dvor jasne uviedol, že aj za týchto špecifických okolností je päťročná lehota len vyvrátiteľnou domnienkou. ⁴⁷

105. V prejednávanej veci treba v prvom rade poukázať na to, že pokiaľ ide o vykonané procesné kroky, interné konanie, ktoré viedlo k podaniu tejto žaloby, sa začalo 18. júla 2016 a 1. septembra 2016, keď bol pán Pinxten informovaný o viacerých obvineniach svojej osoby v súvislosti s možnými vážnymi nezrovnalosťami. Spis bol následne 14. októbra 2016 zaslaný úradu OLAF, ktorý začal vyšetrovanie 15. novembra 2016. Záverečná správa OLAF bola potom doručená EDA 2. júla 2018. Dňa 12. júla 2018 sa EDA rozhodol, že v súlade s článkom 4 ods. 1 a 2 rokovacieho poriadku EDA poverí svojho predsedu vypracovaním predbežnej správy o informáciách, ktoré OLAF predložil vo svojej záverečnej správe. Táto predbežná správa bola 5. októbra 2018 poskytnutá členom EDA a pánovi Pinxtenovi spolu so záverečnou správou OLAF. Pán Pinxten predložil písomné pripomienky 19. novembra 2018 a bol vypočutý 26. novembra 2018. Na základe týchto podkladov sa EDA o tri roky neskôr rozhodol postúpiť vec Súdnemu dvoru v súlade s článkom 286 ods. 6 ZFEÚ. Dotknutá lehota bola teda v každom prípade len o niečo dlhšia než dva roky, odkedy sa objavili obvinenia pána Pinxtena a odkedy bolo prijaté rozhodnutie postúpiť vec Súdnemu dvoru.

⁴⁴ Rozsudok z 28. februára 2013, Preskúmanie Arango Jaramillo a i./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, bod 28). Pozri tiež rozsudok zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 99).

⁴⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. februára 2013, Preskúmanie Arango Jaramillo a i./EIB (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, body 29 a 30), a zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 100).

⁴⁶ Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1.

⁴⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, body 104 a 105).

106. Vzhľadom na množstvo procesných úkonov vykonaných v tomto období – prvé interné kroky týkajúce sa pána Pinxtena po vznesení obvinení, postúpenie veci a následné vyšetrovanie OLAF, vypracovanie zhrnutia skutkových okolností a záverečnej správy OLAF a predbežnej správy EDA, k čomu treba pripočítať čas, ktorý mal k dispozícii pán Pinxten na svoju obhajobu (písomné pripomienky pre OLAF a EDA a vypočutia na OLAF aj EDA) – podľa môjho názoru nemožno tvrdiť, že spôsob, akým EDA k veci pristupoval, a časové obdobie, ktoré na to potreboval, predstavovali porušenie zásady primeranej lehoty.

107. Po druhé pokiaľ ide o skutkové okolnosti, je pravda, že niektoré z nich sú z roku 2006, keď sa začalo prvé funkčné obdobie pána Pinxtena na EDA. Môžem však poukázať na to, že veľká časť výhrad sa týka udalostí, ku ktorým došlo po októbri 2013,⁴⁸ t. j. v období, ktoré samotný pán Pinxten akceptuje, alebo udalostí, ktoré sa síce udiali skôr, ale po tomto údajnom „kľúčovom dátume“ sa zopakovali.⁴⁹ Navyše požiadavku primeranej lehoty, ktoré je teraz výslovne upravená v článkoch 41 a 47 Charty, nemožno považovať za rovnocennú s určitou formou zákona o premlčacích lehotách v trestných veciach, ktorý Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) definuje ako zákonné právo páchatela nebyť stíhaný alebo súdený po uplynutí istej lehoty od spáchania skutku.⁵⁰ V prvom prípade ide o právo na „*prejednanie* svojej veci v primeranej lehote“ – t. j. ako explicitnejšie stanovuje článok 47 Charty, právo, aby bola záležitosť danej osoby v primeranej lehote prejednaná súdom. Inými slovami, v disciplinárnych alebo trestných veciach požiadavka primeranej lehoty znamená lehotu, v ktorej páchatel protiprávneho skutku musí byť postavený pred súd, a to nie odo dňa spáchania skutku, ale skôr odo dňa „obvinenia“ dotknutej osoby.⁵¹

108. V každom prípade ak by sa požiadavka primeranej lehoty v kontexte osobitného konania v súlade s článkom 286 ZFEÚ chápala v tom zmysle, že zahŕňa aj pravidlo o premlčacích lehotách, bolo by potrebné zohľadniť závažnosť porušenia, ktoré budú pravdepodobne súdené podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ. Je totiž ustálené, že v právnych systémoch členských štátov, kde existuje premlčacia lehota v trestných veciach, je dĺžka lehoty priamo úmerná závažnosti porušenia.⁵² V tejto súvislosti sa 10 ročné obdobie, ktoré uplynulo od prvých vytýkaných skutkov do prvého aktu prijatého inštitúciou v súvislosti s nimi – alebo v prejednávanej veci dokonca 12 ročné, ak sa berie do úvahy predbežná správa predsedu EDA, ako navrhuje pán Pinxten –, nezdá byť neprimerane dlhé.

5. Protiprávne vyšetrovanie OLAF a jeho správa

109. Pokiaľ ide o vyšetrovanie OLAF, pán Pinxten poukazuje na tri nezrovnalosti, ktorými je podľa jeho názoru postihnutá správa OLAF pre EDA.

⁴⁸ Napríklad dve z troch poľovačiek na zámku Chambord (Francúzsko) (prvý žalobný dôvod), pobyt na Kube (prvý žalobný dôvod), založenie súkromnej spoločnosti a funkcia pána Pinxtena ako konateľa tejto spoločnosti (štvrtý žalobný dôvod) a ponuka súkromného apartmánu na prenájom vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (piaty žalobný dôvod).

⁴⁹ Ako nenáležitú a protizákonné používanie palivových kariet, ktoré mu boli poskytnuté (druhý žalobný dôvod), alebo účasť vo vedení politickej strany (prvý a štvrtý žalobný dôvod).

⁵⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP z 22. júna 2000, Coëme a i. v. Belgicko, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, bod146.

⁵¹ Pozri v tomto zmysle FRANCHIMONT, M., JACOBS, A., a MASSET, A.: *Manuel de procédure pénale*. Bruxelles: Larcier, Coll. de la Faculté de droit de l'Université de Liège, 2012, s. 123. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva „trestnoprávne obvinenie“ existuje od okamihu, keď príslušný orgán oficiálne upovedomí danú osobu o tom, že údajne spáchala trestný čin, alebo od okamihu, v ktorom jej situáciu podstatne ovplyvnia opatrenia prijaté orgánmi v dôsledku podozrenia, ktoré voči nej existuje“ (rozsudok ESLP z 5. októbra 2017, Kaléja v. Lotyšsko, CE:ECHR:2017:1005JUD002205908, bod 36).

⁵² Pokiaľ ide o belgické právo, pozri v tomto zmysle BEERNAERT, M.-A., BOSLY, a H. D., VANDERMEERSCH, D.: *Droit de la procédure pénale*. Bruges: La Chartre, 2014, s. 189.

a) Rozšírenie vyšetrovania

110. Po prvé pán Pinxten v podstate tvrdí, že OLAF protizákonne rozšíril pôsobnosť svojho vyšetrovania na základe analýzy údajov získaných počas prehliadky jeho kancelárie.

111. Je pravda, že prvý list, ktorým OLAF informoval pána Pinxtenu, že proti nemu začal vyšetrovanie, odkazoval iba na „možné nezrovnalosti, ktoré vznikli, keď [on] ako člen [EDA] používal majetok EDA, a [v súvislosti so] služobnými cestami, ktoré vykonal a/alebo schválil v rozpore s platnými pravidlami, čo malo vplyv na finančné záujmy Európskej únie“.⁵³ Až v priebehu druhej fázy (t. j. v liste, ktorý OLAF zaslal 15. decembra 2017 právnej zástupkyňi pána Pinxtenu) OLAF informoval právnu zástupkyňu pána Pinxtenu, že generálny riaditeľ OLAF sa po predbežnej analýze údajov získaných pri prehliadke rozhodol rozšíriť vyšetrovanie na možné konflikty záujmov a ďalšie porušenia článkov 285 a 286 ZFEÚ a ustanovení kódexu správania pre členov EDA.⁵⁴

112. Podľa pána Pinxtenu účelom alebo účinkom prehliadky nemôže byť odhalenie možných porušení, ktoré neboli známe pred prehliadkou, lebo účel a rozsah prehliadky sú vymedzené v príkaze, ktorý bol vydaný vyšetrovateľom.⁵⁵

113. Myslím si však, že tento výklad možného vedenia vyšetrovania OLAF je príliš reštriktívny.

114. V prvom rade musím pripomenúť, že ako je výslovne uvedené v odôvodnení 6 nariadenia č. 883/2013, zodpovednosť OLAF, „navyše presahuje rámec ochrany finančných záujmov a zahŕňa všetky činnosti týkajúce sa ochrany záujmov Únie proti protiprávnemu konaniu, ktoré by mohlo viesť k správne alebo trestnému konaniu“. Aby mohol OLAF plniť túto úlohu, článok 4 ods. 2 tohto nariadenia potom stanovuje, že OLAF musí mať „právo na okamžitý a neoznámený prístup k akýmkoľvek relevantným informáciám, a to aj k informáciám v databázach, ktorými disponujú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry, a do ich priestorov... Úrad môže vyhotoviť kópie a urobiť si výpisy z každého dokumentu alebo z obsahu každého nosiča údajov, ktorými disponujú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry, a v prípade potreby zaistiť tieto dokumenty alebo údaje, aby sa vylúčilo akékoľvek riziko ich zmiznutia.“ Nakoniec netreba zabúdať ani na to, že členovia inštitúcií EÚ majú osobitnú povinnosť spolupracovať s úradom OLAF v súlade s článkom 7 ods. 3 druhým pododsekom nariadenia č. 883/2013, podľa ktorého inštitúcie „zabezpečia, aby ich... členovia... poskytlí zamestnancom [OLAF] potrebnú pomoc, aby si mohli účinne plniť úlohy“. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na členov EDA na základe článku 3 druhého odseku rozhodnutia EDA č. 99-2004, ktoré stanovuje pravidlá upravujúce spoluprácu členov Dvora audítorov pri internom vyšetrovaní v súvislosti s predchádzaním podvodom, korupcií a iným protizákonným činnostiam, ktoré poškodzujú finančné záujmy Spoločenstiev, pričom podľa tohto ustanovenia „v rámci vyšetrovania [OLAF] členovia [EDA] plne spolupracujú s... [úradom OLAF]“.⁵⁶

115. Vzhľadom na rozsah úloh úradu OLAF, právomoci, ktoré sú mu zverené na výkon týchto úloh, a osobitnú povinnosť spolupráce, ktorú majú členovia EDA, sa domnievam, že prehliadka vykonaná úradom OLAF môže mať za *účinnok* odhalenie možných porušení, ktoré pôvodne nepatrili do rozsahu vyšetrovania. Keby to mal OLAF zakázané, znamenalo by to privieranie očí pred možnými vážnymi nezrovnalosťami, čo by bolo v úplnom rozpore s úlohou OLAF, jeho

⁵³ List OLAF pánovi Pinxtenovi z 22. septembra 2017 (spis EDA, príloha A.32, s. 252).

⁵⁴ List OLAF pani Levi z 15. decembra 2017 (spis EDA, príloha A.34, s. 255).

⁵⁵ Bod 108 vyjadrenia pána Pinxtenu k žalobe.

⁵⁶ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

právomocami a povinnosťou spolupráce členov EDA, hoci účinnosť vyšetrovania OLAF je vo verejnom záujme, ktorý je odvodený od všeobecnejšieho verejného záujmu na ochrane finančných záujmov EÚ.⁵⁷

116. Akýkoľvek iný záver by narušil *nezávislosť* úradu OLAF v tom zmysle, že by viedol k obmedzeniu právomoci generálneho riaditeľa OLAF začať vyšetrovanie, a to aj pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu vyšetrovania. Ako totiž Všeobecný súd konštatoval v súvislosti s možnosťou rozšíriť pôsobnosť interného vyšetrovania OLAF na externé vyšetrovanie, „došlo by k tomu, keby v prípade dostatočne vážnych podozrení v súvislosti so skutočnosťami, ktoré boli zistené počas interného vyšetrovania... generálny riaditeľ OLAF nemal možnosť... rozšíriť jeho pôsobnosť“.⁵⁸

117. Z predchádzajúcich úvah teda vyplýva, že keďže OLAF vykonal prehliadku v súlade s platnými pravidlami, informoval pána Pinxtena o rozšírení vyšetrovania a dal mu príležitosť vyjadriť sa k všetkým nakoniec vytýkaným skutočnostiam,⁵⁹ v tomto konaní môžu byť zohľadnené aj nezrovnalosti zistené v dôsledku rozšírenia vyšetrovania OLAF.

b) Právo pána Pinxtena na súkromie

118. Po druhé pán Pinxten tvrdí, že OLAF porušil jeho právo na súkromie tým, že si vzal jeho súkromné spisy a skopíroval možnú komunikáciu s jeho právnou zástupkyňou.

119. Podľa článku 7 Charty má každý právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obdobia a komunikácie. Toto právo však nie je absolútne. V súlade s článkom 52 ods. 1 Charty môže byť obmedzené, ak sú tieto obmedzenia skutočne stanovené zákonom, zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré sleduje Európska únia, a nepredstavujú neprimeraný zásah vzhľadom na sledované ciele.⁶⁰

120. V tomto smere môžem poukázať na to, že právo OLAF na vyhotovovanie kópií príslušných dokumentov je stanovené zákonom, konkrétne článkom 4 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 883/2013. Toto právo je nevyhnutné na ochranu finančných záujmov EÚ, ktorá bezpochyby patrí medzi „[ciele] všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou“, v zmysle článku 52 ods. 1 Charty.⁶¹ Súdny dvor už totiž v súvislosti s členskými štátmi zdôraznil, že povinnosť bojovať proti protiprávnym činnostiam ovplyvňujúcim finančné záujmy Európskej únie pomocou odradzujúcich a účinných opatrení patrí medzi povinnosti uložené okrem iného primárnym právom EÚ, konkrétne článkom 325 ods. 1 ZFEÚ.⁶²

121. To, že vyšetrovaná osoba označila niektoré dokumenty za „súkromné“, v tejto súvislosti nie je podstatné. V prvom rade môžem poukázať na to, že článok 13.5 usmernení o postupoch vyšetrovania pre zamestnancov úradu OLAF osobitne stanovuje, že „počas prehliadky priestorov majú členovia vyšetrovacieho tímu prístup k akýmkoľvek informáciám v držbe dotknutej inštitúcie, orgánu, úradu alebo agentúry EÚ, okrem iného ku kópiám elektronických údajov, kópiám súkromných dokumentov (vrátane zdravotných záznamov), pokiaľ môžu byť relevantné pre

⁵⁷ Pozri v tomto zmysle INGHELAM, J. F. H.: *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*. Amsterdam: Europa Law Publishing, 2011, najmä s. 137.

⁵⁸ Rozsudok zo 6. júna 2019, Dalli/Komisia (T-399/17, neuvverejnený, EU:T:2019:384, bod 86).

⁵⁹ List OLAF pani Levi z 15. decembra 2017 (spis EDA, príloha A.34, s. 255).

⁶⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. apríla 2019, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 65).

⁶¹ Pozri v tomto zmysle INGHELAM, J. F. H.: *Legal and Institutional Aspects of the European Anti-Fraud Office (OLAF)*. Amsterdam: Europa Law Publishing, 2011, najmä s. 91.

⁶² Pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. septembra 2015, Taricco a i. (C-105/14, EU:C:2015:555, bod 50).

vyšetrovanie“.⁶³ Tento výklad právomocí OLAF je podľa mňa v súlade s nariadením č. 883/2013, lebo uvedené nariadenie oprávňuje OLAF vyhotovovať kópie každého dokumentu alebo obsahu každého nosiča údajov, ktorými disponujú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ, pokiaľ sa týkajú relevantnej informácie.

122. Treba uznať aj to, že v rámci vyšetrovania, či pán Pinxten zneužil svoju funkciu, jeho nároky na súkromie v súvislosti s podkladmi vytvorenými v priebehu jeho funkčného obdobia – s výnimkou čisto súkromnej a osobnej korešpondencie a e-mailov – nie je možné považovať za zvlášť silné. Iný záver by nebol v súlade s povinnosťou inštitúcií EÚ bojovať proti podvodom a ďalším protiprávnym činnostiam ovplyvňujúcim finančné záujmy Únie pomocou opatrení, ktoré musia byť odstrašujúce.

123. Navyše právomoci úradu OLAF sú zasadené do takého rámca, aby sa zabezpečilo ich primerané využívanie. Článok 13.4 usmernení o postupoch vyšetrovania pre zamestnancov úradu OLAF stanovuje, že v prípade potreby je možné prehliadku vykonať v neprítomnosti dotknutého člena inštitúcie EÚ. „V takých prípadoch“ však „je prítomný iný zamestnanec alebo bezpečnostný pracovník dotknutej inštitúcie EÚ“.

124. V prejednávanej veci je nesporné, že prehliadka sa uskutočnila za prítomnosti bezpečnostného pracovníka EDA a pracovníka pre bezpečnosť informácií a ochranu údajov EDA (ďalej len „DPO“). Pokiaľ ide o súkromnú komunikáciu pána Pinxtena, v „správe o použití digitálnych technológií počas vyšetrovania z 22. novembra 2017“⁶⁴ je výslovne uvedené, že „vyšetrovatelia OLAF uskutočnili predbežné zobrazenie všetkých týchto údajov v súlade s požiadavkami na ochranu údajov zo strany [DPO]. Súkromné e-maily a e-maily, ktoré jednoznačne nesúviseli s účelom vyšetrovania, boli vymazané zo všetkých exportovaných schránok... Predbežné zobrazenie a vymazanie uskutočnil [DPO]... [DPO] poskytol aj vopred zobrazené elektronické dokumenty, ktoré vybral a skopíroval z jednotiek U\ : a S\ :“

125. Pokiaľ ide osobitne o otázku údajnej korešpondencie s právnou zástupkyňou pána Pinxtena, je jasné, že dôvernosc písomnej komunikácie medzi právnym zástupcom a klientom musí byť chránená podľa práva Európskej únie, ale za predpokladu, že sa taká komunikácia uskutočňuje na účely a v záujme práva klienta na obhajobu a že pochádza od nezávislých advokátov.⁶⁵ V prejednávanej veci však stačí poukázať na to, že ako uviedol EDA, pán Pinxten nepredložil dôkaz o tom, že OLAF vychádzal z dokumentu, ktorý je chránený dôvernosťou komunikácie medzi právnikom a jeho klientom. Pán Pinxten nepoukázal na nijaký taký dokument ani v záverečnej správe OLAF alebo jej prílohách. Naopak, z prílohy 6 k „správe o použití digitálnych technológií počas vyšetrovania z 22. novembra 2017“ vyplýva, že „pokiaľ ide o filtrovanie e-mailov... všetky položky programu Outlook spred roka 2010 boli vymazané“. V tomto dokumente je ďalej jasne uvedené, že dodatočne boli vymazané aj ďalšie materiály, akými sú odkazy na korešpondenciu s právnou poradkyňou pána Pinxtena a samotná táto korešpondencia.⁶⁶

126. Za týchto okolností teda musím konštatovať, že OLAF pri svojom vyšetrovaní neporušil právo pána Pinxtena na súkromie.

⁶³ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

⁶⁴ Spis pána Pinxtena, príloha B 25.

⁶⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. mája 1982, AM & S Europe/Komisia (155/79, EU:C:1982:157, body 21 a 27), a zo 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akros Chemicals/Komisia (C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 70).

⁶⁶ Spis pána Pinxtena, príloha B 25.

c) Právo pána Pinxtena na obhajobu

127. Tretím žalobným dôvodom pán Pinxten tvrdí, že OLAF porušil jeho právo na obhajobu. Po prvé zhrnutie skutkových okolností bolo mimoriadne stručné, tabuľky pripojené k tomuto zhrnutiu skutkových okolností neboli zrozumiteľné a nie všetky podporné dokumenty boli predložené. Po druhé pán Pinxten tvrdí, že nebol vypočutý v súvislosti so všetkými skutočnosťami a svedeckými výpoveďami, ktoré viedli k vypracovaniu správy. Po tretie jeho tvrdenia neboli preskúmané, ale len skopírované na konci správy. Po štvrté jeho bývalá asistentka nedostala kópiu prepisu svojho ústneho vypočutia.

128. Je jasné, že ako stanovuje článok 41 Charty, právo na dobrú správu vecí verejných zahŕňa na jednej strane právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať, a na druhej strane právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka.

129. Ako Súdny dvor pripomenul v rozsudku z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), „dodržiavanie práva na obhajobu v každom konaní vedenom proti osobe, ktoré môže viesť k aktu spôsobujúcemu jej ujmu, je základnou zásadou práva [Únie], ktorú treba zabezpečiť, a to aj pri úplnom nedostatku procesno-právnej úpravy. Podľa ustálenej judikatúry dodržiavanie práva na obhajobu vyžaduje, aby osoba, proti ktorej začala Komisia administratívne konanie, mohla v priebehu tohto konania užitočne vyjadriť svoje stanovisko k reálnosti a relevantnosti uvádzaných skutkov a okolností, ako aj k dokumentom, ktoré [inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra] uvádza na podporu svojho tvrdenia, že došlo k porušeniu práva [Únie]“.⁶⁷ V súvislosti s vyšetrovaním OLAF môžem ďalej uviesť, že článok 9 ods. 4 nariadenia č. 883/2013 tiež stanovuje, že „sa po ukončení vyšetrovania a pred vypracovaním záverov, v ktorých sa uvádza meno dotknutej osoby, tejto osobe poskytne príležitosť, aby sa vyjadrila k skutočnostiam, ktoré sa jej týkajú“.

130. V prejednávanej veci je najprv potrebné preskúmať, či bol pán Pinxten v primeranom čase informovaný o výhradách, ktoré boli voči nemu vznesené, a či mal možnosť byť vypočutý.⁶⁸

131. Čo sa mňa týka, nemôžem prijať tvrdenie pána Pinxtena v tom zmysle, že jeho právo na obhajobu nebolo dodržané. Zo spisu totiž vyplýva, že pán Pinxten bol listom zo 7. decembra 2017 pozvaný na 22. decembra 2017 na pohovor v súvislosti s možnými nezrovnalosti, o ktorých bol informovaný 22. septembra 2017.⁶⁹ Ďalej z neho vyplýva, že pán Pinxten bol informovaný o rozšírení rozsahu vyšetrovania a pohovore listom zaslaným jeho právnej zástupkyňi 15. decembra 2017.⁷⁰ Je pravda, že právna zástupkyňa pána Pinxtena odpovedala na tento list v tom zmysle, že jej klient bude k dispozícii úradu OLAF v rámci pohovoru 22. decembra 2017, len pokiaľ ide o skutočnosti uvedené v oznámení dotknutej osobe.⁷¹ Zo zápisnice z pohovoru s pánom Pinxtenom však vyplýva, že počas pohovoru sa voľne a bez obmedzení diskutovalo o veľkej časti skutočností, ktoré odhalilo vyšetrovanie úradu OLAF a ktoré sú uvedené v jeho záverečnej správe, alebo boli prinajmenšom počas pohovoru spomenuté.⁷² Navyše otázky, ktorých sa pohovor priamo nedotkol, boli napriek tomu zahrnuté do neskôr zaslaného zhrnutia skutkových okolností [akou je pobyt v Crans Montane, účasť vo vedení politickej strany

⁶⁷ Bod 104.

⁶⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 105).

⁶⁹ Spis EDA, príloha A.37.72.

⁷⁰ Spis EDA, príloha A.34.

⁷¹ Spis pána Pinxtena, príloha B.20, s. 136.

⁷² Spis EDA, príloha A.37.73.

alebo (údajne) nepravdivé vyhlásenia o poistnej udalosti]. Pán Pinxten v tomto smere síce tvrdí, že poskytnuté zhrnutie skutkových okolností bolo mimoriadne stručné a že tabuľky pripojené k tomuto zhrnutiu neboli zrozumiteľné, je však jasné, že v zhrnutí sú dostatočne zrozumiteľne uvedené platné pravidlá, ako aj vytýkané nezrovnalosti. Pán Pinxten môže sotva namietať, že zhrnutie skutkových okolností nie je jasné a úplné, keďže vypracoval až 36 strán pripomienok – na ktoré bola poskytnutá dodatočná lehota desať pracovných dní vzhľadom na rozsah prejednávanej veci –, ktoré sa týkajú všetkých skutočností uvedených v zhrnutí skutkových okolností.⁷³

132. Navyše musím poukázať aj na to, že záverečná správa OLAF obsahuje len odporúčania generálneho riaditeľa. Podľa článku 11 ods. 4 nariadenia č. 883/2013 inštitúcia, ktorej sú určené, musí prijať také opatrenia, a to najmä disciplinárnej alebo právnej povahy, na ktoré ju oprávňujú výsledky interného vyšetrovania. Pravdou však ostáva, že rozhodnutím, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť dotknutú osobu, je možné rozhodnutie prijaté inštitúciou, ktorej je záverečná správa OLAF určená.

133. Vzhľadom na tieto úvahy sa domnievam, že skutočnosť, že páňovi Pinxtenovi bola – po tom, čo ho OLAF už prvýkrát vypočul a mal možnosť preložiť pripomienky k zhrnutiu skutkových okolností – doručená kópia záverečnej správy OLAF a jej príloh vzhľadom na správne konanie na EDA, ktoré predchádzalo podaniu žaloby proti páňovi Pinxtenovi na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ, je preto potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní dodržania práva byť vypočutý.

134. V tomto smere musím poukázať na to, že pán Pinxten mal nielen možnosť predložiť písomné pripomienky k záverečnej správe OLAF, ako aj k predbežnej správe vypracovanej predsedom EDA – čo aj urobil⁷⁴ –, ale aj vypovedať k skutočnostiam uvedeným v týchto dokumentoch.⁷⁵

135. Za týchto okolností musím konštatovať, že vo vedení správneho konania som nezistil nič, čo by mohlo porušiť právo pána Pinxtena na obhajobu.

6. Záver k procesným pravidlám a rôznym právam, ktorých sa pán Pinxten dovoláva

136. Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že všetky výhrady uvedené vo vyjadrení pána Pinxtena k žalobe, ktoré sa týkajú procesných záležitostí a dodržania rôznych práv, najmä práva na obhajobu, je potrebné zamietnuť.

137. Pre úplnosť ešte uvediem, že hoci EDA do veľkej miery vychádza zo záverečnej správy OLAF pri preukazovaní dôvodnosti svojich tvrdení, pravdou zostáva, že jej žaloba je zrozumiteľná bez ohľadu na túto správu a jej prílohy. Z návrhu je okrem toho zrejmé aj osobné posúdenie skutkových okolností zo strany EDA, ktoré sa do určitej miery vzdaluje od záverov OLAF.

⁷³ Spis EDA, prílohy B.37.41 a B.37.88.

⁷⁴ Spis EDA, príloha A.40.

⁷⁵ Spis EDA, príloha A.41.

C. Existencia porušenia povinností v zmysle článku 286 ZFEÚ

1. Podmienky uplatnenia článku 286 ods. 6 ZFEÚ

138. Skôr než preskúmam, či pán Pinxten porušil jednu alebo viac svojich povinností ako člen EDA, je užitočné zopakovať tri pripomienky, ktoré som už v týchto návrhoch uviedol.

139. Po prvé zo znenia článku 286 ZFEÚ vyplýva, že povinnosťou členov EDA je za každých okolností uprednostniť všeobecný záujem Únie, a to nielen pred vnútroštátnymi záujmami, ale aj pred osobnými záujmami.⁷⁶ Po druhé členovia EDA musia dodržiavať nielen povinnosti nezávislosti, čestnosti a zdržanlivosti stanovené v článkoch 285 a 286 ZFEÚ, ale aj najvyšší štandard nestrannosti a nezaujatosti. Nevyhnutne to znamená plnú zodpovednosť za spôsob, akým vynakladajú verejné prostriedky.⁷⁷ Po tretie v Zmluve nie je uvedené nič o type alebo frekvencii porušení, ktoré môžu viesť k uplatneniu článku 286 ods. 6 ZFEÚ. Jediná podmienka spočíva v tom, že dotknutý člen EDA už nespĺňa potrebné požiadavky alebo si už neplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú z funkcie.

140. Keďže ustanovenia Zmluvy sú podobné pre členov Komisie a členov EDA, je jasné, že aj členovia EDA sa musia správať bezúhonne. Porušenie povinností však musí vykázať určitý stupeň závažnosti, aby mohla byť odôvodnená žaloba podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ.⁷⁸ Túto požiadavku závažnosti dobre vysvetľuje prítomnosť možnej sankcie, ktorú môže Súdny dvor uložiť členovi orgánu (alebo v tomto prípade bývalému členovi), ak sa obvinenia z nenáležitého správania potvrdia. Na druhej strane zo všeobecného znenia článku 286 ods. 6 ZFEÚ v spojení s úlohou tohto ustanovenia v inštitucionálnej architektúre Únie vyplýva, že dotknuté pochybenie môže byť výsledkom jediného, no závažného skutku, ako aj opakovaných skutkov, ktoré sú samostatne menej závažné, no ich opakovanie je odrazom jednoznačného ignorovania platných pravidiel.

141. Z týchto úvah vyplýva, že v súvislosti s článkom 286 ods. 6 ZFEÚ je postačujúce – ale aj nevyhnutné – preukázať porušenie s určitým stupňom závažnosti na to, aby bola žaloba podaná na základe článku 286 ods. 6 ZFEÚ dôvodná. Toto závažné porušenie musí byť výsledkom buď jediného závažného skutku, alebo opakovania toho istého menej závažného skutku, ktorý by samostatne nebol dostatočne závažný. Na druhej strane závažnosť skutku, jeho opakovanie alebo dokonca kumulácia viacerých skutkov môže mať vplyv na rozsah zbavenia nároku na dôchodok alebo iné požitky poskytované namiesto dôchodku.⁷⁹

2. Posúdenie žalobných dôvodov vo veci pána Pinxtena

142. EDA na podporu svojej žaloby uvádza päť žalobných dôvodov, ktoré sa týkajú najmenej 332 skutočností len v súvislosti s prvým žalobným dôvodom. Ako som však práve vysvetlil, nie všetky pochybenia uvedené na podporu týchto žalobných dôvodov sú podstatné na preukázanie porušenia v zmysle článku 286 ods. 6 ZFEÚ. V súvislosti s jednotlivými žalobnými dôvodmi preto svoju analýzu obmedzím na skutkové okolnosti, ktoré podľa môjho názoru s najväčšou pravdepodobnosťou poukazujú na nespochybniteľné nesplnenie povinností člena EDA, čo sa nedotkne reálnosti ďalších skutkových okolností.

⁷⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, body 70 a 71).

⁷⁷ Pozri body 70 až 76 týchto návrhov.

⁷⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 72).

⁷⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 73).

a) O prvom žalobnom dôvode: nenáležité používanie zdrojov EDA na financovanie činností, ktoré nesúvisia alebo sú nezlučiteľné s povinnosťami člena EDA

143. V súlade s článkom 7 nariadenia č. 2290/77 člen EDA, ktorý „je pri výkone svojich povinností nútený odcestovať [zo sídla EDA,] má nárok na náhradu cestovných výdavkov [a] náhradu hotelových výdavkov[, a] príspevok na diéty“. Zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že aby tieto náhrady a príspevky získal, činnosť, pri ktorej výdavky vznikli, musí súvisieť s výkonom funkcie člena EDA.

144. V tomto smere sa po preskúmaní v podstate nespochybnených dôkazov môžem ťažko vyhnúť záveru, že pán Pinxten zneužíval systém tým, že určité činnosti prezentoval neprimeraným spôsobom s cieľom získať náhrady upravené v nariadení č. 2290/77. S ľútosťou konštatujem, že rozsiahle dôkazy o tom poskytujú jeho pobyty v Crans Montane (Švajčiarsko) a na Kube, ako aj jeho účasť na niektorých poľovačkách na zámkoch Chambord (Francúzsko) a Ciergnon (Belgicko).

1) Pobyt v Crans Montane

145. V správe pre predsedu EDA z 11. júla 2013 pán Pinxten vysvetlil, že „ako predsedajúceho komory III Dvora audítorov ho Fórum v Crans Montane pozvalo na svoje letné zasadnutie od 22. do 25. augusta 2013“.⁸⁰ Podľa tejto správy „sa v Crans Montane zišli kľúčoví zástupcovia vlád, diplomacie, medzinárodných organizácií, politických strán a parlamentov zo všetkých kútov sveta, aby diskutovali o aktuálnych otázkach medzinárodnej politiky“. Za týchto okolností keďže „bol pozvaný ako člen [EDA], rád by Dvor audítorov požiadal o uhradenie ubytovania a finančný príspevok ([3 570,00 eura])“.

146. Hoci jeho služobná cesta bola schválená a EDA mu vyplatil požadovanú sumu, zo spisu vyplýva, že tri informácie, ktoré pán Pinxten vo svojej správe uviedol – že bol pozvaný, účel podujatia a náklady –, neboli úplne pravdivé.

147. Po prvé sa zdá, že pán Pinxten na toto podujatie nebol pozvaný ako predsedajúci komory III EDA, a dokonca ani ako člen inštitúcie. Naopak jeho asistentka síce 29. mája 2013 poslala na adresu „info@cmf.ch“ e-mail, v ktorom uviedla, že pán Pinxten by mal záujem zúčastniť sa na podujatí, v ten istý deň však dostala odpoveď, že „letné zasadnutie Fóra v Crans Montane je uzavretým podujatím s veľmi obmedzeným počtom účastníkov (40 osôb), ktorí sú pozvaní do tohto exkluzívneho horského strediska“. Až po intervencii a na odporúčanie bývalého belgického ministra pán Pinxten približne o dva týždne neskôr dostal od organizátorov druhý e-mail, v ktorom bolo uvedené, že je na podujatí vítaný, ale bez zmienky o jeho funkcii alebo titule.⁸¹

148. Po druhé v prvom e-maile od výkonnej kancelárie Fóra v Crans Montane z 29. mája 2013 bolo uvedené, že tzv. „špeciálne letné zasadnutie“ nemá osobitný program. Potvrďuje to prezentácia výročného podujatia a neskôr zaslaný program. V tomto dokumente bolo uvedené, že „letné zasadnutie je obmedzené na najviac 60 priateľov fóra, ktorí budú spoločne využívať veľmi privilegovaný rámec na relaxáciu a priateľské vzťahy v tomto výnimočnom stredisku“.⁸² Z úplného programu pobytu rovnako vyplynulo, že sa neuskutočnili pracovné zasadnutia,

⁸⁰ Spis EDA, príloha A.37.27, s. 3859.

⁸¹ Vychádza to z e-mailu, ktorý poslala asistentka pána Pinxtena 29. mája 2013 (spis EDA, príloha A.37.27, s. 3858), a z e-mailov, ktorý poslala výkonná kancelária Fóra v Crans Montane 29. mája 2013 a 12. júna 2013 (spis EDA, príloha A.37.27, s. 3857 a 3875).

⁸² Spis EDA, príloha A.37.27, s. 3881.

a dokonca ani formálna diskusia. Všetky dopoludnia a popoludnia boli vyplnené prechádzkami, výletmi a nákupmi. V programe bolo totiž pomerne odzbrojujúco uvedené: „je to víkend v horách! Nie je potrebné elegantné alebo osobitné oblečenie.“ Ľudia sa majú „cítiť ako na dovolenke a prísť, ako sa im hodí“.⁸³

149. Po tretie pán Pinxten síce požiadal o úhradu ubytovania a o finančný príspevok 3 570,00 eura, z registračného formulára a z faktúry však vyplýva, že finančný príspevok potrebný na fórum bol v prípade pána Pinxtena len 2 950,00 eura.⁸⁴ Rozdiel – 620 eur – zodpovedá dodatočným nákladom na ďalšie dve noci, ktoré tam pán Pinxten so svojou manželkou strávil deň pred podujatím a deň po ňom, hoci prvá aktivita bola naplánovaná na 22. augusta 2013 o 7h00 a 25. augusta po raňajkách o 9h30 už nebolo naplánované nič. Aj za predpokladu, že by z Luxemburska cestoval autom, teda tieto dve noci neboli nevyhnutné na to, aby sa na podujatí mohol zúčastniť.⁸⁵

150. Vzhľadom na nenáročný program podujatia mám pochybnosti o tom, či účasť pána Pinxtena mohla priniesť EDA nejaký úžitok. Skôr sa zdá, že to bola len príležitosť na rekreáciu a oddych v prepychovom hoteli na príjemnom mieste. Za týchto okolností sa mala táto aktivita v skutočnosti považovať za súkromný výlet.

151. Pri vyjadrení tohto názoru neprehliadam skutočnosť, že ešte pred schválením účasti pána Pinxtena mala byť obsahu programu pravdepodobne venovaná väčšia pozornosť a mali byť položené ďalšie otázky o skutočnej povahe fóra. Nemyslím si však, že by bolo spravodlivé vytýkať do EDA. EDA bol oprávnený očakávať od svojich členov vysoké štandardy, a najmä ak sa člen zúčastňoval na podujatí, ktoré bolo v skutočnosti len príležitosťou na oddych a relaxáciu, mal si ho hrať z vlastných prostriedkov a v konečnom dôsledku nemalo ísť o náklady pre európskeho daňovníka.

2) *Pobyt na Kube*

152. Od 30. marca 2015 do 14. apríla 2015 bol pán Pinxten spolu so svojou manželkou na Kube. Pán Pinxten túto cestu prezentoval ako oficiálnu služobnú cestu pre EDA, v dôsledku čoho mu bola vyplatená náhrada výdavkov na služobnú cestu a diéty v celkovej výške 10 042,71 eura.

153. V správe pre predsedu EDA z 24. marca 2015 prezentoval svoju služobnú cestu na Kubu takto: „mala by poskytnúť dodatočné pochopenie vzťahov medzi EÚ a Kubou vzhľadom na možný rýchly vývoj situácie v krajine. Môže to viesť k zahrnutiu Kuby do budúcich pracovných programov komory III, ktorá je zodpovedná za audit vonkajšej činnosti EÚ. Služobná cesta je zameraná na kontakty s predstaviteľmi občianskej spoločnosti (mimovládne organizácie, akademici, novinári...) a návštevy v teréne projektov EÚ-UNDP. Napriek všetkej príprave služobnej cesty z Luxemburgu a Bruselu bude musieť byť väčšina stretnutí a návštev v teréne vzhľadom na „autoritársku“ štátnu štruktúru zorganizovaná po príchode do Havany.“⁸⁶

154. Napriek tejto prezentácii zo spisu, ktorý Súdnu dvoru predložil EDA, vyplýva, že cesta bola od úplného začiatku plánovaná ako súkromná cesta. V prvom e-maile, ktorý asistentka pána Pinxtena zaslala veľvyslancovi EÚ na Kube, bolo totiž vysvetlené, že pán Pinxten plánuje so svojou

⁸³ Spis EDA, príloha A.37.27, s. 3862 až 3865.

⁸⁴ Spis EDA, príloha A.37.27, s. 3860 (faktúra) a 3861 (registračný formulár).

⁸⁵ V závislosti od zvolenej trasy má cesta z Luxemburgu (sídlo EDA) do Crans Montany (Švajčiarsko) od 600 do 650 km, t. j. medzi 6 a 6,5 hodiny jazdy.

⁸⁶ Spis EDA, príloha A.37.26, s. 3553.

manželkou súkromne navštíviť Kubu, lebo túto krajinu ešte nepoznajú.⁸⁷ Pán Pinxten týmto e-mailom žiadal o tipy na hotely, mestá a ostrovy, ktoré môžu navštíviť, ako aj o ďalšie užitočné informácie. Nasledujúci deň bol odoslaný druhý e-mail so zoznamom miest, o ktorých pán Pinxten rozmýšľa a ktorý v konečnom dôsledku zodpovedá mestám, ktoré pán Pinxten s manželkou navštívil.⁸⁸

155. Je pravda, že asi 10 dní pred odchodom pán Pinxten vyjadril želanie stretnúť sa s novinármi, zástupcami mimovládnych organizácií, zástupcami príjemcov a/alebo zmluvných strán projektov financovaných zo strany EÚ, ako aj želanie navštíviť niektoré projekty.⁸⁹ Tím pána Pinxtena dospel k záveru, že Rozvojový program OSN (UNDP) je najvýznamnejšou zmluvnou stranou, a zaslal UNDP e-mail s otázkou, či by bolo možné navštíviť jeho projekty v čase, keď bude pán Pinxten spolu so svojou manželkou v dotknutom regióne.⁹⁰

156. Odpovede na túto žiadosť však boli jednomyselné a jednoznačné. Veľvyslanec EÚ na Kube tak odpovedal, že „toto môže na Kube vyvolať viacero problémov... Vo všeobecnosti je na Kube zložité kombinovať cestovný ruch s oficiálnymi činnosťami.“⁹¹ Stály predstaviteľ UNDP na Kube potvrdil, že „UNDP Kuba plne súhlasí s [týmto] názorom“.⁹² Belgický veľvyslanec na Kube okrem toho napísal, že v plnej miere súhlasí s názorom veľvyslanca EÚ, pričom ďalej uviedol, že „oficiálne stretnutie je veľmi nepravdepodobné [a] to isté platí pre neformálne stretnutie, lebo kubánski predstavitelia vo všeobecnosti neprijímajú pozvania na takéto stretnutia, čo určite platí pre stretnutia so zahraničnými predstaviteľmi, ktorí vo svojej krajine alebo organizácii zastávajú vysokú funkciu“.⁹³

157. Hoci pánovi Pinxtenovi jeho asistentka preposlala prvé dva e-maily 18. marca 2015⁹⁴ – takže si musel byť vedomý toho, že kubánskym orgánom sa nepozdáva myšlienka kombinovania akýchkoľvek aspektov práce s cestou určenou najmä na turistické účely –, v správe pre predsedu EDA z 24. marca 2015 výslovne napísal, že „služobná cesta je zameraná na kontakty s predstaviteľmi občianskej spoločnosti (mimovládne organizácie, akademici, novinári...) a návštevy v teréne projektov EÚ-UNDP“. Ďalej uviedol, že „väčšina stretnutí a návštev v teréne [bude musieť byť] zorganizovaná po príchode do Havany“.

158. Je ťažké uveriť, že pán Pinxten sa mohol domnievať, že také stretnutia a návštevy budú možné, keď ho opakovane upozornili, že na návštevu v teréne alebo stretnutie s miestnymi orgánmi je potrebné pracovné vízum, no napriek tomu sa rozhodol cestovať na Kubu s turistickým vízom.⁹⁵ V každom prípade z programu pána Pinxtena je jasné, že jediným stretnutím, ktoré sa uskutočnilo na Kube, bolo neformálne stretnutie s veľvyslancom EÚ 31. marca 2015, t. j. prvý deň po jeho príchode na Kubu, spolu s neplánovaným niekoľkohodinovým stretnutím s členom Delegácie EÚ na Kube nasledujúci deň.⁹⁶

⁸⁷ E-mail z 28. januára 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3509).

⁸⁸ E-mail z 29. januára 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3516).

⁸⁹ E-mail z 18. marca 2015 zaslaný UNDP (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3737) a e-mail z 19. marca 2015 zaslaný Delegácii EÚ na Kube (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3504).

⁹⁰ E-mail z 18. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3737).

⁹¹ E-mail z 18. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3736 a 3737).

⁹² E-mail z 20. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3737).

⁹³ E-mail z 18. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3765).

⁹⁴ E-mail z 20. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3736).

⁹⁵ E-mail vedúceho oddelenia spolupráce Delegácie EÚ na Kube zaslaný asistentke pána Pinxtena 18. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3768) a e-mail veľvyslanca EÚ na Kube z 18. marca 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3764).

⁹⁶ Spis EDA, príloha B.37.26, s. 3500 a 3501 a s. 3522 až 3528.

159. Čo sa týka ostatného, pán Pinxten bol spolu s manželkou jednoducho pozvaný veľvyslancom EÚ 2. apríla 2015 na neformálny uvítací obed v jeho rezidencii, na ktorom sa zúčastnil belgický veľvyslanec s manželkou, stály predstaviteľ UNDP a zástupca Únie spisovateľov a umelcov Kuby. Neformálnu povahu obeda potvrdil počas vyšetrovania OLAF samotný veľvyslanec EÚ⁹⁷ a člen Delegácie EÚ na Kube, s ktorým sa pán Pinxten stretol predchádzajúci deň.⁹⁸ Ten spomenul čisto neformálnu povahu tohto obeda už v stručnom zhrnutí návštevy pána Pinxtena, ktoré napísal *in tempore non suspecto*.⁹⁹ Toto zhrnutie ďalej potvrdzuje, že stretnutie z 1. apríla 2015 bolo „neformálnou priateľskou výmenou názorov... skôr politického, a nie technického významu a perspektívy“. Nakoniec môžeme poukázať aj na to, že zvyšok cesty po krajine je nesporný a neuskutočnili sa počas neho nijaké návštevy ani stretnutia oficiálnej alebo aspoň kvázi-oficiálnej povahy.

160. Za týchto okolností je pomerne jasné, že išlo do veľkej miery o súkromnú cestu. V každom prípade je zjavné, že dve stretnutia a jeden obed usporiadané počas troch dní v Havane neboli dôvodom na 14-dennú cestu po krajine. Pán Pinxten však namiesto toho, aby priznal, že ciele uvedené v jeho správe pre EDA z 24. marca 2015 neboli splnené, v správe o služobnej ceste tvrdil, že „sa mu podarilo stretnúť s mnohými veľmi zaujímavými a dobre informovanými ľuďmi“.¹⁰⁰ Maximálne sa dá povedať to, že ako zástupca EDA potvrdil na ústnom pojednávaní, dva z týchto dní možno považovať za dni venované oficiálnym povinnostiam.

3) Poľovačky na zámkoch Chambord (Francúzsko) a Ciergnon (Belgicko)

161. Zo spisu EDA a z vyšetrovania OLAF vyplýva, že pán Pinxten je podľa všetkého pravidelným poľovníkom. Z približne 40 poľovačiek uvedených v záverečnej správe OLAF sa na niektorých zúčastnil, akoby boli súčasťou oficiálnej služobnej cesty, v dôsledku čoho dostal náhradu výdavkov na služobnú cestu a diéty. Platí to minimálne pre tri poľovačky na zámku Chambord (Francúzsko) a dve na zámku Ciergnon (Belgicko).

162. Pokiaľ ide o tri poľovačky na zámku Chambord 25. januára 2013, 13. februára 2015 a 12. februára 2016, pán Pinxten odôvodnil tieto služobné cesty tým, že bol pozvaný ako člen EDA spolu s ďalšími poprednými európskymi a francúzskymi osobnosťami na tzv. európske dni. Napriek vyjadreniu generálneho riaditeľa štátnych lesov Chambord v tomto zmysle – uskutočnenému na žiadosť pána Pinxtena v rámci vyšetrovania OLAF¹⁰¹ – sa jediná ďalšia zmienka o „európskej poľovačke“ – „une battue européenne“ – nachádzala v e-maile riaditeľa zámku Chambord pre poľovníctvo a lesníctvo, ktorý ho pozval na poľovačku 13. februára 2015. Tento e-mail zo 7. decembra 2014 bol určený do pozornosti *ministra* Pinxtena (a nie člena EDA).¹⁰²

⁹⁷ Spis EDA, príloha A.37.26, s. 3751 (v holandčine).

⁹⁸ Spis EDA, príloha A.37.26, s. 3752 až 3756.

⁹⁹ Spis EDA, príloha A.37.26, s. 3761 (zhrnutie z 21. apríla 2015 v španielčine) a s. 3758 a 3759 (zhrnutie z 5. a 6. mája 2015 v angličtine).

¹⁰⁰ Správa pána Pinxtena pre predsedu EDA zo 16. apríla 2015 (spis EDA, príloha A.37.26, s. 3555 a 3556).

¹⁰¹ E-mail generálneho riaditeľa štátnych lesov Chambord zo 4. decembra 2018 (spis pána Pinxtena, príloha B.29).

¹⁰² Spis EDA, príloha A.37.9, s. 1635.

163. Okrem toho sa zdá, že pán Pinxten bol na tieto poľovačky pozvaný po osobnej iniciatíve a po intervencii osobného priateľa.¹⁰³ Predovšetkým ani v jednom z ostatných e-mailov, ktoré sa týkali poľovačky na zámku Chambord, a ani v jednej z troch doručených oficiálnych pozvánok nie je zmienka o „európskom dni“ ani o „európskej poľovačke“. Naopak v pozvánkach alebo na návratkách bolo uvedené len „poľovačka na reguláciu stavu diviakov“¹⁰⁴ alebo „poľovačka na srnce a diviaky“,¹⁰⁵ či dokonca jednoducho „regulačná poľovačka“.¹⁰⁶

164. Na druhej strane je síce pravda, že oficiálne služobné cesty môžu byť spojené aj so spoločenskými aktivitami alebo neformálnymi stretnutiami, treba však poukázať na to, že z programov poľovačiek na zámku Chambord, na ktorých sa pán Pinxten zúčastnil v rokoch 2013, 2015 a 2016, vyplýva, že všetky dni boli vyplnené poľovníckymi činnosťami od rána až do večera.¹⁰⁷ Za týchto okolností je ťažké vidieť spojitosť medzi týmito podujatiami a funkciou pána Pinxtena na EDA.

165. Pokiaľ ide o poľovačky na zámku Ciergnon, je ešte ťažšie prijať možnú súvislosť s prácou alebo úlohami pána Pinxtena na EDA. Na rozdiel od tvrdení uvedených na pojednávaní 29. septembra 2020 totiž pozvánky poslal na jeho súkromnú adresu v Belgicku vedúci protokolu belgickej kráľovskej dynastie. V týchto pozvánkach sa nenachádza zmienka o EDA ani o „európskom dni“.¹⁰⁸ Navyše podľa tabuľky pripojenej k správe OLAF boli pánovi Pinxtenovi vyplatené príspevky a/alebo preplatené výdavky na hotel v súvislosti s týmito poľovačkami v rokoch 2014 a 2015.¹⁰⁹

b) O druhom žalobnom dôvode: nenáležité a protizákonné využitie daňových výsad

166. Druhým žalobným dôvodom EDA tvrdí, že pán Pinxten porušil článok 12 smernice Rady 2008/118/ES zo 16. decembra 2008 o všeobecnom systéme spotrebných daní a o zrušení smernice 92/12/EHS¹¹⁰ a ustanovenia luxemburského nariadenia zo 7. februára 2013 o príspevkoch a výnimkách pre diplomatické misie. Pán Pinxten konkrétne údajne nenáležite a protizákonne využíval palivové karty, ktoré mu boli poskytnuté, keď určitým osobám umožnil nenáležite využívať oslobodenie od DPH a spotrebných daní, ktoré je priznané diplomatom v Luxembursku.

167. Ako aj ďalší členovia EDA mal pán Pinxten dve palivové karty pre najviac dve súkromné vozidlá evidované v Luxembursku. Jednu z nich používal pre svoje osobné vozidlo, na ktorom jazdila jeho manželka, a druhú pre druhé osobné vozidlo, na ktorom jazdil jeho syn. Skutočnosť, že využívanie palivových kariet znamená zníženú cenu a oslobodenie od DPH, bola výslovne uvedená v e-maile z 18. marca 2009, na ktorý sa samotný pán Pinxten odvoláva vo vyjadrení k žalobe.¹¹¹ Okrem toho bolo v správe z 3. novembra 2010 pre predsedu a členov EDA

¹⁰³ V e-maile z 1. februára 2012, ktorý pán Pinxten poslal zamestnancovi zámku Chambord, sa pán Pinxten jednoznačne odvoláva na osobný kontakt, prostredníctvom ktorého ho generálny riaditeľ štátnych lesov Chambord láskavo pozval „dans le cadre d'une battue de régulation“ (v rámci regulačnej poľovačky) v sezóne 2011/2012. Hoci sa pán Pinxten vzhľadom na svoj program nemohol zúčastniť, výslovne uviedol, že ak by ho riaditeľ na poľovačku v štátnych lesoch Chambord láskavo pozval v inom termíne, s radosťou by toto pozvanie prijal (spis EDA, príloha A.37.9, s. 1056 a 1686).

¹⁰⁴ „Une battue de régulation de sangliers“. Pozri pozvánku na rok 2013 (spis EDA, príloha A.37.9, s. 1647); pozvánku a návratku na rok 2015 (spis EDA, príloha A.37.9, s. 1619).

¹⁰⁵ E-mail pred poľovačkou z 12. februára 2016 (spis EDA, príloha A.37.9, s. 1595).

¹⁰⁶ „Une battue de régulation“. Pozri pozvánku na rok 2016 (spis EDA, príloha A.37.9, s. 1603).

¹⁰⁷ Spis EDA, príloha A.37.9, s. 1647 (2013), s. 1621 (2015) a s. 1603 (2016).

¹⁰⁸ Spis EDA, príloha A.37.9, s. 1508 a 1509.

¹⁰⁹ Spis EDA, príloha A.37.9, s. 1886 a 1887.

¹¹⁰ Ú. v. EÚ L 9, 2009, s. 12.

¹¹¹ E-mail od „Service Gestion administrative“ z 18. marca 2009 (spis pána Pinxtena, príloha B.34).

a generálneho tajomníka jasne uvedené, že karty majú dôverný kód, ktorý sčasti súvisí s EDA a sčasti so samotným používateľom a na základe ktorého je možné identifikovať autora každej transakcie. Ďalej je v nej uvedené, že „každá karta je špecifická pre jedno vozidlo, a teda musí zostať v tomto vozidle“.¹¹²

168. Na účely týchto návrhov je zbytočné podrobne sa zaoberať tým, že jeden zo synov pána Pinxtena už nebol závislý od svojich rodičov (a preto už nebol oprávnený používať palivové karty). Bez ohľadu na to je však jasné, že palivové karty neboli používané v súlade s vyššie uvedenými pravidlami.

169. Obe vozidlá priradené k dodatočným palivovým kartám totiž jazdili na naftu. Skúmaním používania kariet však vyšlo najavo niekoľko anomálií. Po prvé z faktúr dodávateľa pohonných látok vyplýva, že jedna z palivových kariet bola pravidelne používaná na nákup benzínu (najmenej 11-krát za 17 mesiacov).¹¹³ Navyše z týchto faktúr ďalej vyplýva, že jedna z palivových kariet bola použitá na nákup nafty, zatiaľ čo druhá palivová karta bola v ten istý deň použitá na nákup benzínu, pričom v zásade malo ísť o to isté auto.¹¹⁴ V niektoré dni bola dokonca karta použitá na tej istej čerpacej stanici, raz na nákup benzínu a raz na nákup nafty, v časovom rozmedzí iba dve alebo štyri minúty,¹¹⁵ čo je samozrejme nemožné. Za týchto okolností preto výhovorka náhradného vozidla nie je prípustná. Naopak, tieto faktúry svedčia o zjavnom zneužívaní dodatočných palivových kariet v rozpore s pravidlami, ktoré sú jasne uvedené vo viacerých dokumentoch zaslaných pánovi Pinxtenovi. V skutočnosti samotné súčasné používanie dvoch rôznych palív – z ktorých jedno je nezlučiteľné s vozidlom, ku ktorému bola karta priradená – preukazuje, že pán Pinxten poskytol palivové karty a s nimi spojené daňové výhody neoprávneným tretím stranám.

c) O treťom žalobnom dôvode: nepravdivé vyhlásenia o poisťnej udalosti

170. Tretím žalobným dôvodom je pánovi Pinxtenovi vytýkané, že si uplatnil falošné nároky z dvoch nehôd služobného vozidla, ktoré mu bolo poskytnuté, a získal za ne dve nenáležité poistné plnenia. Prvé poistné plnenie sa týka nehody, ku ktorej došlo 14. januára 2010 a v ktorej vodič pána Pinxtena prešiel vozidlom kufor obsahujúci fľašu vína a niekoľko kusov oblečenia. Druhé sa týka nehody zo 17. januára 2011 medzi jeho súkromným vozidlom, ktoré riadil jeho syn, a služobným vozidlom, ktoré riadil jeho vodič. Zo svedeckej výpovede vodiča počas vyšetrovania OLAF však vyplýva, že prvá nehoda nemala následky, ktoré boli nahlásené, a na druhej nehode sa vodič nezúčastnil.

171. Pokiaľ ide o prvú nehodu, pánovi Pinxtenovi bola podľa všetkého vyplatená náhrada za niekoľko kusov oblečenia vrátane dvoch oblekov na základe vyhlásenia o nehode, ktoré podpísal jeho vodič,¹¹⁶ a formálneho vyhlásenia, ktoré podpísal samotný pán Pinxten.¹¹⁷ Vzhľadom na svedeckú výpoveď vodiča pána Pinxtena počas vyšetrovania OLAF však okolnosti, za ktorých

¹¹² Spis EDA, príloha B.37.30, s. 4093.

¹¹³ Pokiaľ ide o kartu 0027 3 *** v súvislosti s vozidlom s EČV CD-7572, pozri spis EDA, prílohu 37.30, s. 4133, 4140, 4147, 4159, 4163, 4165 s EČV, 4170, 4172, 4184 a 4188.

¹¹⁴ Napríklad 11. apríla 2017 bola karta 0027 3 *** použitá na nákup nafty a karta 0029 5 *** na nákup benzínu, obe v súvislosti s vozidlom s EČV CD-7572 (spis EDA, príloha 37.30, s. 4163); dňa 28. júla 2017 bola karta 0027 3 *** použitá na nákup nafty a karta 0029 5 *** na nákup benzínu a nafty, obe v súvislosti s vozidlom s EČV CD-7572 (spis EDA, príloha 37.30, s. 4172).

¹¹⁵ Napríklad 4. mája 2017 bola karta 0029 5 *** použitá na nákup nafty o 17h56 a na nákup benzínu o 18h00, obidva razy v súvislosti s vozidlom s EČV CD-7572 (spis EDA, príloha 37.30, s. 4165); dňa 28. júla 2017 bola karta 0029 5 *** použitá na nákup benzínu o 15h03 a na nákup nafty o 15h05, obidva razy v súvislosti s vozidlom s EČV CD-7572 (spis EDA, príloha 37.30, s. 4172).

¹¹⁶ Spis EDA, príloha A.37.31, s. 4324.

¹¹⁷ Spis EDA, príloha A.37.31, s. 4325.

k tomu došlo, nie sú veľmi jasné. Navyše podľa tej istej svedeckej výpovede bol kufor, v ktorom sa rozbila fľaša vína, príliš malý na to, aby v ňom mohli byť dva obleky, ako pán Pinxten nahlásil poisťovni.¹¹⁸ Zároveň sa zdá, že poisťovňa vyplatila plnenie bez spochybňovania.

172. Pokiaľ ide o druhú nehodu, úloha, ktorú zohral pán Pinxten, je nejasná. Nehodu pôvodne nahlásil samotný pán Pinxten. Poisťovňa odmietla platiť, lebo k nehode došlo medzi dvoma príslušníkmi tej istej rodiny. Potvrďuje to nielen e-mail z 28. januára 2011, ktorý poslal zamestnanec poisťovne generálnemu riaditeľovi lízingovej spoločnosti, ktorá mala na starosti vozidlá EDA, t. j. menej ako dva týždne po dátume nehody,¹¹⁹ ale aj samotný pán Pinxten v liste z 11. januára 2012 zaslanom riaditeľovi poisťovne.¹²⁰ V tomto liste výslovne uvádza, že k udalostiam došlo tak, ako uviedol predtým, a že považuje rozhodnutie poisťovne za nespravodlivé, ak je jediným dôvodom na odmietnutie plnenia to, že na nehode sa nemôžu zúčastniť a na správe o nehode byť uvedení dvaja príslušníci tej istej rodiny. Vysvetlenia, ktoré pán Pinxten poskytol generálnemu tajomníkovi EDA v správe z 1. septembra 2016, podľa ktorej „tento list môže vyvolať odlišný dojem v niekom, kto nevidel vyhlásenie o skutkových okolnostiach a nevie, že pán S. G. bol [jeho] oficiálny vodič, [ale] v nijakom prípade netvrdil, že [svoje] služobné vozidlo riadil [on] sám“,¹²¹ nie sú presvedčivé. Na jednej strane bol tento dokument vypracovaný v čase, keď EDA vzniesol prvé obvinenia. Na druhej strane sa dá ťažko uveriť, že pán Pinxten by použil osobné zámeno, akým je „ja“ alebo „my“ (s odkazom na samotného pána Pinxtena a jeho syna), pokiaľ by dotknutou osobou bola tretia osoba.

173. Musím však poukázať na to, že správu o nehode predloženú poisťovni podpísal syn pána Pinxtena a vodič pána Pinxtena. Je pravda, že pri čítaní spisu nie je možné vylúčiť, že správu o nehode nakoniec podpísal vodič pána Pinxtena z podnetu osoby zodpovednej za vodičov v rámci EDA¹²² alebo samotného pána Pinxtena v reakcii na to, že poisťovňa odmietla poskytnúť plnenie.¹²³ Za týchto okolností musím poukázať na to, že neexistujú jednoznačné dôkazy o účasti pána Pinxtena ani o tom, že skutočne vedel o údajnom podvode, na základe ktorého došlo k poisťovnému plneniu.

174. Za týchto okolností si nemyslím, že tretí žalobný dôvod je preukázaný.

d) O štvrtom žalobnom dôvode: nepriznané a protizákonné postavenie konateľa obchodnej spoločnosti a intenzívna politická činnosť

175. V rámci štvrtého žalobného dôvodu sú pánovi Pinxtenovi vytýkané najmä dve veci. Po prvé údajne pôsobil ako konateľ obchodnej spoločnosti od roku 2016, keď v Burgundsku kúpil nehnuteľnosť tvorenú domom a vinohradom. Po druhé pán Pinxten údajne vyvíjal intenzívnu politickú činnosť v rámci politickej strany, kým bol vo funkcii na EDA.

¹¹⁸ Svedecká výpoveď vodiča pána Pinxtena zo 7. decembra 2017 (otázky 1, 2, 3 a 6) (spis EDA, príloha A.37.31, s. 4331 a 4332).

¹¹⁹ Spis EDA, príloha A.37.31, s. 4198.

¹²⁰ Spis EDA, príloha A.37.31, s. 4246.

¹²¹ Spis EDA, príloha A.37.31, s. 4244.

¹²² Pozri v tomto zmysle odpovede zamestnanca poisťovne na dotazník OLAF (bod 2) (spis EDA, príloha B.37.31, s. 4218 a 4219); svedeckú výpoveď zamestnanca EDA zodpovedného za vodičov zo 7. decembra 2017 (odpoveď na otázku 13) (spis EDA, príloha A.37.31, s. 4302).

¹²³ Pozri v tomto zmysle, bez istoty, svedeckú výpoveď vodiča pána Pinxtena zo 16. októbra 2017 (odpoveď na otázku 2) (spis EDA, príloha A.37.31, s. 4280).

176. Pokiaľ ide o činnosť v obchodnej spoločnosti, pán Pinxten tvrdí, že nešlo o obchodnú alebo profesionálnu činnosť. Podľa pána Pinxtena bol podielnikom – spolu so svojou manželkou a deťmi – v „société civile immobilière“. Činnosť konateľa nebola profesionálna. Spoločnosť len poberala nájomné za prenájom nehnuteľnosti.

177. Bez ohľadu na tento finančný aspekt zo spisu vyplýva, že pán Pinxten včas nenahlásil túto situáciu, a tým viac, že nebola schválená. Ukázalo sa to až vtedy, keď pán Pinxten informoval EDA v septembri 2018 po tom, čo sa mu v apríli 2018 skončilo funkčné obdobie, že pred dvoma mesiacmi bol vymenovaný za „gérant“ (administratívneho konateľa) vinohradu v Chambolle Musigny (Francúzsko) po zmene jeho právnej formy na „groupement foncier agricole“. ¹²⁴ Článok 6 pravidiel uplatňovania rokovacieho poriadku EDA však stanovuje, že členovia EDA musia priznať všetky svoje vonkajšie činnosti, a článok 2 ods. 2 kódexu správania pre členov EDA stanovuje, že „každá nehnuteľnosť vlastnená buď priamo, alebo nepriamo cez realitnú spoločnosť musí byť priznaná“, pričom jedinou výnimkou sú domy určené na výlučné používanie majiteľa alebo jeho rodiny. Pán Pinxten si teda túto povinnosť počas svojho funkčného obdobia nesplnil.

178. Pokiaľ ide o politické činnosti, pravidlá EDA sú mimoriadne jasné. Po prvé článok 4 ods. 1 kódexu správania pre členov EDA stanovuje, že sa musia venovať plneniu svojej funkcie a že „nesmú vykonávať nijakú politickú funkciu“. Po druhé bod 3.2. etických usmernení EDA stanovuje, že členovia EDA svoje úlohy vykonávajú bez politického, národného alebo iného vonkajšieho vplyvu. Po tretie aby nevznikol nijaký tieň pochybnosti, bod 3.3. týchto etických usmernení poukazuje na to, že členovia EDA sa „[vyhýbajú] konfliktu záujmov, či už reálnemu alebo zjavnému... napríklad v súvislosti s členstvom v politických organizáciách, politickými funkciami...“ ¹²⁵

179. Je nepochybné, že pán Pinxten o týchto pravidlách vedel. Už v máji 2006 totiž pán Pinxten požiadal o to, aby si mohol ponechať funkciu primátora mesta Overpelt (Belgicko). Táto žiadosť však bola zamietnutá na základe článku 286 ZFEÚ a vyššie uvedeného kódexu správania pre členov EDA, hoci pán Pinxten v skutočnosti delegoval všetky povinnosti primátora a chcel si ponechať len titul spojený s touto politickou funkciou. ¹²⁶

180. Z dôkazov však vyplýva, že – akokoľvek sa to musí zdať pozoruhodné – v rokoch 2006 až 2017 bol pán Pinxten naďalej členom vedenia politickej strany v Belgicku. Vo vyjadrení k žalobe pán Pinxten tvrdí, že od novembra 2008 bol len členom „rozšíreného vedenia“, t. j. bez hlasovacích práv. Toto tvrdenie má malú váhu a skutočnosť, že vôbec bolo vyslovené, hovorí veľa o tom, ako pán Pinxten vo všeobecnosti pristupuje k povinnostiam úplnej objektívnosti a odpútania sa od politickej činnosti, ktoré sa očakávajú od člena EDA.

181. Sotva je potrebné uviesť, že ak určitá osoba nemá hlasovacie práva, nebráni jej to vo vyjadrení názoru na diskutované otázky, a teda môže ovplyvniť výsledok hlasovania alebo, naopak, byť ovplyvnená diskusiou. V každom prípade namietat sa dá voči samotnému faktu, že pán Pinxten zostal aktívnym členom vnútroštátnej politickej strany.

182. Je jasné, že pán Pinxten mal pevný úmysel zostať vplyvným členom svojej politickej strany, a teda byť aktívny v politickej oblasti. Pán Pinxten tak napríklad poskytoval osobné poradenstvo predsedníčke svojej strany v súvislosti s najlepšou mediálnou stratégiou strany v určitej

¹²⁴ E-mail, ktorý pán Pinxten zaslal 18. septembra 2018 predsedovi EDA (spis EDA, príloha A.16, s. 149).

¹²⁵ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

¹²⁶ DEC-C 25/06 z 29. mája 2006 (spis EDA, príloha A.14).

hospodárskej otázke.¹²⁷ Rovnako trval na stretnutí s predsedníčkou strany, keď sa nemohol zúčastniť na zasadnutí vedenia strany, lebo sa s ňou chcel rozprávať o veci, ktorá je v záujme jej a strany.¹²⁸ Na druhej strane existujú aj dôkazy o tom, že pán Pinxten sa pravidelne zúčastňoval na politických zasadnutiach. Napríklad z 57 zasadnutí od februára 2009 do apríla 2010 sa pán Pinxten zúčastnil na 30 zasadnutiach, niekedy dvakrát do týždňa. Čo je ešte viac než jeho účasť na zasadnutiach, zápisnice z nich ukazujú, že diskutované témy mohli jednoznačne ovplyvniť prácu pána Pinxtena alebo jeho nezávislosť ako člena EDA. Išlo o témy, akými sú regionálne a európske volebné kampane a rozhodnutie, ktoré prijímajú akcionári o zlúčení dvoch veľkých bánk v Belgicku,¹²⁹ dôsledky vnútroštátnych volieb na budúci inštitucionálny systém Belgicka¹³⁰ alebo dokonca viacročný plán, ktorý mal byť predložený Komisii,¹³¹ pripomienky Komisie k belgickému rozpočtu,¹³² možnosť, že prvým predsedom Európskej rady bude Belgičan, a následníctvo predsedu vlády,¹³³ vymenovanie nového predsedu vlády¹³⁴ alebo priority strany za belgického predsedníctva EÚ,¹³⁵ a o všetkých týchto témach sa diskutovalo za prítomnosti pána Pinxtena, ktorý bol v tom čase členom EDA a jeho strana členom belgickej vlády.

183. Samotná Zmluva je však v tejto otázke zvlášť jednoznačná: nezávislosť členov EDA musí byť nepochybná a pri výkone svojej funkcie (článok 286 ods. 1 ZFEÚ) nesmú prijímať pokyny od nijakej vlády ani iného orgánu (článok 286 ods. 3 ZFEÚ). Znamená to, že aktívna politická činnosť tohto druhu je úplne nezlučiteľná s členstvom EDA. Člen EDA by mal toto všetko pokladať za elementárne, a nemôžem sa zdržať poznámky, že konanie pána Pinxtena v tomto smere je jednoducho neospravedlniteľné.

e) O piatom žalobnom dôvode: konflikt záujmov vytvorený v súvislosti s ponukou súkromného apartmánu na prenájom vedúcemu auditovaného subjektu

184. Piatym žalobným dôvodom EDA tvrdí, že pán Pinxten vytvoril konflikt záujmov, keď ponúkol súkromný apartmán na prenájom vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (pani Mogherini), keď tento subjekt patril do právomoci komory EDA, ktorej bol predsedajúcim.

185. Zo spisu vyplýva, že pán Pinxten skutočne 20. novembra 2014 zaslal pani Mogherini ponuku bez odkazu na svoju funkciu v EDA s výnimkou uvedenia svojej mailovej adresy pod svojím podpisom.¹³⁶ Táto iniciatíva bola určite z hľadiska funkcie pána Pinxtena najnerozumnejšia a otvorila dvere jasnému konfliktu záujmov.

¹²⁷ E-mail pána Pinxtena pre predsedníčku Open Vld z 23. februára 2010 (spis EDA, príloha A.37.8, s. 694).

¹²⁸ E-mail pána Pinxtena zo 4. januára 2016 (spis EDA, príloha A.37.8, s. 971).

¹²⁹ Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld z 27. apríla 2009 (spis EDA, príloha 37.8, s. 777).

¹³⁰ Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld z 8. júna 2009 (spis EDA, príloha 37.8, s. 784).

¹³¹ Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld zo 14. septembra 2009 (spis EDA, príloha 37.8, s. 809).

¹³² Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld zo 16. novembra 2009 (spis EDA, príloha 37.8, s. 848).

¹³³ Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld zo 16. novembra 2009 (spis EDA, príloha 37.8, s. 847).

¹³⁴ Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld z 23. novembra 2009 (spis EDA, príloha 37.8, s. 875).

¹³⁵ Zápisnica zo zasadnutia vedenia Open Vld z 22. marca 2010 (spis EDA, príloha 37.8, s. 942).

¹³⁶ Spis EDA, príloha A.37.37, s. 4722.

3. Existencia nesplnenia povinností uvedených v článkoch 285 a 286 ZFEÚ

186. Po preskúmaní tvrdení účastníkov konania a ich spisov som dospel k záveru, že väčšina kľúčových skutočností, ktoré podrobne opisujú výhrady voči pánovi Pinxtenovi v prvom, druhom a štvrtom žalobnom dôvode, je určite preukázaná. Ide o obchádzanie platných právnych predpisov, konkrétne prinajmenšom článku 7 nariadenia č. 2290/77, článku 12 smernice 2008/118, luxemburského nariadenia zo 7. februára 2013 o príspevkoch a výnimkách pre diplomatické misie, článku 4 ods. 1 kódexu správania pre členov EDA a bodov 2.2, 3.2. a 3.3. etických usmernení EDA. Správanie vytýkané v piatom žalobnom dôvode, t. j. ponuka súkromného apartmánu na prenájom, bolo tiež určite nerozumné, a teda neprimerané.

187. Niektoré preukázané skutkové okolnosti síce samey osebe predstavujú porušenie s určitým stupňom závažnosti, v každom prípade je však jasné, že ako celok svedčia o úplnom ignorovaní platných predpisov. Jednotlivé tieto skutky sú symptómami základného postoja pána Pinxtena, ktorý chcel ako člen EDA využiť svoju funkciu na rozšírenie svojich výhod na náklady rozpočtu Únie.¹³⁷

188. Spis preukazuje, že pán Pinxten mal jednoznačne ťažkosti nielen s chápaním požiadaviek svojej funkcie, ale aj s určovaním toho, ktoré výdavky sú kryté z verejných prostriedkov a ktoré musí znášať osobne. Spis tak odhaľuje na jednej strane opakované – ak nie trvalé – a charakteristické zneužívanie výhod a výsad spojených s jeho funkciou v EDA najmä s cieľom nemusieť znášať výdavky alebo platiť voľnočasové činnosti, ktoré nesúviseli s jeho funkciou v EDA, a na druhej strane neschopnosť vzdať sa svojej predchádzajúcej politickej kariéry a vplyvu, ktorý v minulosti mal v belgickej politike.

189. Toto správanie nepochybne predstavuje vážne porušenie základných zásad, ktoré definujú povinnosti člena EDA a ktoré sú uvedené v slávnostnom záväzku, ktorý pán Pinxten prisahal dodržiavať na začiatku svojho funkčného obdobia: povinnosti bezúhonnosti, zdržanlivosti a nezávislosti.

190. Niektoré z udalostí uvedených v žalobných dôvodoch, akými sú pobyty v Crans Montane alebo na Kube, polovačky na zámkoch Chambord a Ciergnon alebo zjavne bežné používanie palivových kariet, sú najmenej akceptovateľné z hľadiska úlohy EDA, ktorý má byť „finančným svedomím“ Európskej únie. Vzniká totiž otázka, ako môže byť dôveryhodný audit EDA, ak samotný jeho autor nedodržiava pravidlá používania verejných prostriedkov? Vytýkané skutky sú o to závažnejšie, že práve pán Pinxten sa *de facto* usiloval vymyslieť pozvánky, ktoré potom uviedol na podporu svojich výdavkov, zatiaľ čo povinnosťou členov EDA je za každých okolností uprednostňovať všeobecný záujem Únie pred svojimi osobnými záujmami.¹³⁸

191. Pán Pinxten na svoju obhajobu tvrdí, že pravidlá boli nejasné alebo že v každom prípade dodržal interné predpisy EDA platné v čase skutkových okolností; vždy mal súhlas predsedu EDA a ostatní členovia EDA robili to isté. Aj keby to bola pravda – a treba priznať, že nič z toho s výnimkou súhlasu predsedu nebolo preukázané –, neospravedlňuje to jeho správanie.

192. Po prvé, pokiaľ ide o jednoznačnosť platných pravidiel, preukázal som, že hlavné pravidlá, ktoré pán Pinxten porušil – pravidlá týkajúce sa oficiálnych služobných ciest, používania palivových kariet alebo zákazu politickej činnosti –, boli nielen jasné, ale veľmi dobre ich aj

¹³⁷ Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 118 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 119 v iných jazykových zneniach].

¹³⁸ Pozri v tomto zmysle bod 75 týchto návrhov a rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 71).

poznal. Ďalej považujem za zjavné, že zásady bezúhonnosti, zdržanlivosti a nezávislosti, ktoré sú tiež základom porušenia zo strany pána Pinxtena, nie je potrebné rozvíjať v sekundárnych predpisoch na to, aby bolo možné pochopiť samotnú ich podstatu. Podobne súhlasím s názorom, ktorý vyjadril generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson a podľa ktorého „nie je úplne možné a ani užitočné pokúsiť sa stanoviť vyčerpávajúcim spôsobom pravidlá správneho správania pri výkone verejnej služby. Vždy bude existovať situácia, keď nebude možné určiť, ktoré pravidlo bolo porušené, a aj napriek tomu bude možné konštatovať, že dané správanie je v rozpore so všeobecným záujmom.“¹³⁹ V tomto smere môžem poukázať na to, že kategórie možného nesprávneho správania na účely článku 286 ZFEÚ nie sú nikdy uzavreté.

193. Po druhé, pokiaľ ide o to, že žiadosti pána Pinxtena schvaľoval predseda EDA, treba pripomenúť, že ako Súdny dvor navyše rozhodol v rozsudku Komisia/Cresson, pán Pinxten sa nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že sa bude skrývať za povolenie niekoho iného.¹⁴⁰ Okrem toho musím poukázať aj na to, že poskytnuté súhlasy boli založené na informáciách, ktoré boli často neúplné či dokonca nesprávne. V tomto smere nemožno predsedovi EDA vytýkať, že si v prípade pochybností nevyžiadal dodatočné informácie. Vzťah medzi predsedom a členmi Dvora audítorov totiž nie je hierarchický, ale ide skôr o vzťah medzi rovnými založený na dobrej viere a dôvere. Za týchto okolností určite neprichádzalo do úvahy, aby predseda EDA podozrieval pána Pinxtena, že klame, ale skôr išlo o to, aby bol pán Pinxten čestný.

194. V tomto smere môžem pripomenúť, že v súlade so zásadou *lojálnej spolupráce* upravenou v článku 4 ods. 3 ZEÚ „sa Únia a členské štáty vzájomne rešpektujú a vzájomne si pomáhajú pri vykonávaní úloh, ktoré vyplývajú zo zmlúv“. Únia však nie je teoretickým pojmom. Je to realita, t. j. konkrétnu podobu jej dávajú ľudia, ktorí ju tvoria, vrátane členov inštitúcií na najvyššej úrovni. V každom prípade, hoci interné predpisy EDA týkajúce sa informácií, ktoré je potrebné predložiť na podporu žiadosti o schválenie služobnej cesty, možno v čase skutkových okolností neboli veľmi náročné a v prejednávanej veci ich treba považovať za dodržané, napriek tomu je pravda, že *konanie*, ktoré bolo za týmito žiadosťami, bolo v jednoznačnom rozpore so základnými zásadami prísahy, ktorú zložil pán Pinxten.

195. Po tretie pokiaľ ide o konanie ďalších členov EDA, aj keby sa preukázalo, že niektorí z nich sa správali rovnako – a opakujem, že na tento účel také dôkazy neboli predložené –, musím pripomenúť, že podľa zásady legality sa nikto nemôže na podporu svojho návrhu odvolávať na protiprávne konanie spáchané v prospech niekoho iného.¹⁴¹

196. Za týchto okolností musím konštatovať, že správanie pána Pinxtena do istej miery zaostalo za etickými a zákonnými povinnosťami členov EDA. Nesie preto zodpovednosť za vážne porušenie svojich etických povinností vykazujúce určitý stupeň závažnosti.

D. Sankcia

197. Ako Súdny dvor konštatoval v rozsudku z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455), v súvislosti s členmi Komisie v zmysle článku 245 druhého odseku ZFEÚ, porušenie povinností vyplývajúcich z funkcie člena EDA si v zásade vyžaduje uloženie sankcie

¹³⁹ Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 77 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 78 v iných jazykoch].

¹⁴⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2006, Komisia/Cresson (C-432/04, EU:C:2006:455, bod 145).

¹⁴¹ Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. júla 1985, Williams/Dvor audítorov (134/84, EU:C:1985:297, bod 14), z 31. marca 1993, Ahlström/Osakeyhtiö a i./Komisia (C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 a C-125/85 až C-129/85, EU:C:1993:120, bod 197), a zo 16. júna 2016, Evonik Degussa a AlzChem/Komisia (C-155/14 P, EU:C:2016:446, bod 58).

podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ.¹⁴² EDA síce ponecháva na voľnej úvahe Súdneho dvora určenie povahy a rozsahu takej sankcie, tvrdí však, že pri uložení sankcie musí byť zohľadnená zásada proporcionality.

1. Uplatniteľná judikatúra a zásady

198. Zásada primeranosti sankcií je zjavne zaručená na ústavnej úrovni článkom 49 ods. 3 Charty. Toto ustanovenie stanovuje, že prísnosť sankcie nesmie byť neprimeraná spáchanému trestnému činu.¹⁴³ V prejednávanej veci sa síce, samozrejme, nerozhoduje o tom, či pán Pinxten spáchal trestný čin, napriek tomu je však jasné, že zásada proporcionality je všeobecnou zásadou práva EÚ, ktorá sa uplatní na uloženie sankcie bez ohľadu na dotknutú oblasť práva EÚ.¹⁴⁴

199. Navyše požiadavka primeranosti sankcií existuje aj v judikatúre ESLP. Predovšetkým článok 1 prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach (EDLP) stanovuje, že „každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok“.

200. Z judikatúry ESLP vyplýva, že pri určovaní, či došlo k porušeniu tohto práva, ESLP posudzuje, či je sankcia peňažnej povahy vrátane zníženia alebo odňatia nároku na starobný dôchodok primeraná. V rámci toho skúma, či je dosiahnutá spravodlivá rovnováha medzi požiadavkami vo všeobecnom záujme spoločenstva a požiadavkami ochrany základných práv jednotlivca.¹⁴⁵ Podľa tejto judikatúry potrebná rovnováha nie je dosiahnutá, ak dotknutá osoba bude musieť znášať individuálne a neprimerané bremeno.¹⁴⁶

201. Konkrétne v súvislosti so znížením alebo zbavením nároku na starobný dôchodok musím poukázať aj na to, že ESLP zdôraznil, že nepovažuje za zásadne neprimerané rozhodnúť vo vhodnom prípade o znížení alebo dokonca aj o úplnom odňatí nároku na dôchodok.¹⁴⁷ Na druhej strane to, či bola dosiahnutá rovnováha, do veľkej miery závisí od okolností a osobitných faktorov danej veci, ktoré môžu nakloniť misky váh jedným alebo druhým smerom.¹⁴⁸

202. Podľa článku 52 ods. 3 Charty v rozsahu, v akom Charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v EDLP, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv stanovených v EDLP. Znamená to, že keďže článok 17 ods. 1 Charty ďalej stanovuje, že „každý má

¹⁴² Bod 149.

¹⁴³ Pokiaľ ide o posúdenie trestnoprávnej povahy konania a sankcií, je potrebné pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora – v súlade s judikatúrou ESLP – sú relevantné tri kritériá. Prvým kritériom je právna kvalifikácia porušenia vo vnútroštátnom práve, druhým je samotná povaha porušenia a tretím stupeň prísnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. marca 2018, *Garlsson Real Estate a i.*, C-537/16, EU:C:2018:193, bod 28 a citovanú judikatúru).

¹⁴⁴ Hneď mám na mysli posúdenie výšky pokuty v rámci práva hospodárskej súťaže (pokiaľ ide o príklad primeranosti v tejto oblasti, pozri rozsudok z 26. septembra 2018, *Infineon Technologies/Komisia*, C-99/17 P, EU:C:2018:773, bod 207), pričom zásada proporcionality sa v súvislosti so sankciami uplatní v rôznych ďalších oblastiach, akými sú clá, ochrana finančných záujmov EÚ, voľný pohyb pracovníkov alebo nezákonné prisťahovalectvo. Pokiaľ ide o tieto príklady, pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bobek vo veci *Link Logistik N&N* (C-384/17, EU:C:2018:494, bod 37 a judikatúru citovanú v poznámkach pod čiarou).

¹⁴⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP z 18. októbra 2005, *Banfield v. Spojené kráľovstvo*, CE:ECHR:2005:1018DEC000622304, a zo 14. júna 2006, *Philippou v. Cyprus*, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, body 65 a 66.

¹⁴⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP zo 14. júna 2006, *Philippou v. Cyprus*, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 61.

¹⁴⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP z 18. októbra 2005, *Banfield v. Spojené kráľovstvo*, CE:ECHR:2005:1018DEC000622304, a zo 14. júna 2006, *Philippou v. Cyprus*, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 68.

¹⁴⁸ Pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP zo 14. júna 2006, *Philippou v. Cyprus*, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 68.

právo vlastníť svoj oprávnené nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho“, požiadavky ESLP, ktoré som práve načrtnol, musia byť nevyhnutne zohľadnené pri výklade minimálnej hranice ochrany na účely článku 17 Charty.¹⁴⁹

203. Na účely posúdenia, či je sankcia v súlade so zásadou proporcionality, je podľa judikatúry potrebné zohľadniť okrem iného konanie dotknutej osoby,¹⁵⁰ povahu a stupeň závažnosti porušenia, ktoré má byť sankciou potrestané,¹⁵¹ trvanie porušenia dotknutých pravidiel,¹⁵² ale aj škodu spôsobenú EDA ako inštitúcií.¹⁵³ Nakoniec skutočnosť, že zbavenie nároku na starobný dôchodok neznamena, že dotknutá osoba sa ocitne bez prostriedkov na obživu, alebo že vo všeobecnosti nemá rozhodujúci vplyv na celkovú finančnú situáciu tejto osoby, môže byť tiež relevantným faktorom pri posudzovaní primeranosti sankcie.¹⁵⁴

204. Ak tieto zásady uplatním na EDA, môžem konštatovať, že od osôb zastávajúcich funkcie, akou je pán Pinxten, sa očakáva, že budú zachovávať najvyššie štandardy osobnej cti a bezúhonnosti. Toto musí byť jasné. Ľudské bytosti sú svojou povahou slabé a omylné tvory, a dokonca aj tie najuvedomelejšie a najčestnejšie z nich sú náchylné na chyby a nesprávne úsudky. Posudzovanie primeranosti teda musí ponechávať určitý priestor ľudskej prirodzenosti, a keby sa od uchádzačov o vysoké funkcie vyžadovala dokonalosť, nikto by nemohol byť do funkcie riadne zvolený.

205. Tu je však integrovaný prvok primeranosti, ktorým treba začať vo vzťahu k žalobe podľa článku 286 ods. 6 ZFEÚ, lebo ako som už uviedol, len závažné pochybenia dotknutého člena môžu byť dôvodom na podanie takej žaloby. Ako som však už tiež uviedol, posudzovanie primeranosti musí brať do úvahy škodu, ktorú správanie člena spôsobilo alebo spôsobí dotknutej inštitúcií. Osoby, ktoré prijímajú vysokú funkciu, majú osobitnú povinnosť nesprávať sa spôsobom, ktorý by ohrozil samotné ciele inštitúcie, v ktorej slúžia. EDA je od základu určený na to, aby zabezpečil zákonné a efektívne vynakladanie verejných príjmov Únie, a tieto ciele nie sú dosiahnuté, ak sa člen EDA správa spôsobom, ktorý je s nimi v zjavnom rozpore a ktorý ohrozuje dôveru verejnosti v schopnosť alebo dokonca ochotu EDA plniť svoju funkciu.

206. Okrem týchto zásad musím pripomenúť, že pokiaľ ide o skutočnú sankciu, jediným ozajstným precedensom je samotný rozsudok Komisia/Cresson. V uvedenej veci bola bývalá komisárka uznaná za vinnú zo zvýhodňovania, keď vymenovala svojho osobného priateľa na určitú zodpovednú pozíciu, na ktorú nemal kvalifikáciu. V uvedených návrhoch síce generálny advokát Geelhoed konštatoval, že správanie je dostatočne vážne na to, aby bolo dôvodom na úplné zbavenie pani Cresson nároku na dôchodok, domnieval sa však, že existujú dostatočne poľahčujúce okolnosti, ktoré odôvodňujú zníženie tohto odňatia nároku na 50 %.¹⁵⁵ Súdny dvor na druhej strane nezašiel až tak ďaleko a uviedol len to, že samotné konštatovanie je dostatočnou sankciou. Nenariadil nijaké zníženie dôchodku pani Cresson.

¹⁴⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskej pôdy) (C-235/17, EU:C:2019:432, bod 72).

¹⁵⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok ESLP z 18. júna 2013, S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. Rumunsko, CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, bod 35.

¹⁵¹ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. novembra 2014, Reindl (C-443/13, EU:C:2014:2370, bod 40).

¹⁵² Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. novembra 2003, Lindqvist (C-101/01, EU:C:2003:596, bod 89).

¹⁵³ Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, bod 122 v jazyku prednesu (angličtina), ale bod 123 v iných jazykových zneniach].

¹⁵⁴ Pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP z 18. júna 2013, S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. Rumunsko, CE:ECHR:2013:0618JUD001711804, bod 38, a zo 14. júna 2006, Philippou v. Cyprus, CE:ECHR:2016:0614JUD007114810, bod 72. V tom istom zmysle pozri tiež rozsudok z 30. mája 2002, Onidi/Komisia (T-197/00, EU:T:2002:135, bod 152).

¹⁵⁵ Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Geelhoed vo veci Komisia/Cresson [C-432/04, EU:C:2006:140, body 123 až 125 v jazyku prednesu (angličtina), ale body 124 až 126 v iných jazykoch].

207. Aká by mala byť sankcia v prejednávanej veci vzhľadom na tento precedens a zásady, ktorými sa riadi posudzovanie sankcie?

2. Uplatnenie judikatúry a zásad na skutkové okolnosti prejednávanej veci

208. V prvom rade musím pripomenúť, že samotný rozsudok Komisia/Cresson bol prelomový. Návrhy generálneho advokáta aj rozsudok Súdneho dvora stanovujú požadované normy, o ktorých sa musí predpokladať, že osoby zastávajúce funkcie, akou je pán Pinxten, ich poznajú. V tomto smere treba pripustiť, že dotknuté pochybenie je nielen výsledkom mnohých jednotlivých a závažných skutkov, ale aj skutkov, ktorých opakovanie poľutovaniahodným spôsobom odráža zjavné nerešpektovanie týchto noriem.

209. Inými slovami, správanie preukázané v prejednávanej veci svedčí o trvalom a urážlivom nedodržiavaní bežných pravidiel správania, ktoré predstavuje závažné porušenie základných zásad, na ktorých je postavený záväzok členov všetkých inštitúcií EÚ: zásad bezúhonnosti, zdržanlivosti a nezávislosti, ktoré sú pre EDA stanovené v článkoch 285 a 286 ZFEÚ.

210. Ďalej zatiaľ čo vo veci Komisia/Cresson išlo o jediný akt pravdepodobne závažného zvýhodnenia, správanie pána Pinxtena ukazuje, že bol opakovane a počas viacerých rokov pripravený zneužiť svoju funkciu na skutky osobného obohatenia alebo na sledovanie svojich osobných záujmov. V tomto smere je trvalá angažovanosť pána Pinxtena v belgickej straneickej politike neospravedliteľná a jeho správanie pri požadovaní preplatenia rôznych výdavkov, akým je celá cesta na Kubu, návšteva v Crans Montane a rozličné poľovačky, je rovnako zlé. Pán Pinxten jednoznačne zneužíval systém palivových kariet na vlastné súkromné účely a najzhovievavejšie vysvetlenie ponuky jeho nehnuteľnosti na prenájom pani Mogherini za okolností zjavného konfliktu záujmov na jeho strane spočíva v tom, že preukázal priepastne slabý úsudok.

211. Okrem toho niektoré z týchto skutkov síce mali vplyv na rozpočet EÚ, všetky však majú následky v oblasti dôveryhodnosti a verejného obrazu Únie a najmä EDA. Je to ešte vážnejšie v prípade inštitúcie, akou je EDA, ktorého legitimitas je založená na jeho nezávislosti a význame jeho úlohy pri presadzovaní dobrej správy vecí verejných a dôvery v spôsob, akým sa vynakladajú verejné príjmy Únie. Ak sa nedá veriť tomu, že člen EDA bude dodržiavať vysoké štandardy v súvislosti s finančnými záležitosťami, ohrozuje to celý systém finančného dohľadu v rámci Únie a poškodzuje samotnú inštitúciu, ktorej bol členom.

212. Nakoniec v rámci poľahčujúcich okolností sa toho nedá uviesť veľa okrem skutočnosti, že pán Pinxten bol vo funkcii 12 rokov a, uznávam, odviezol počas tohto obdobia aj dobrú prácu. Ako som však už ukázal, hlavné pravidlá, ktoré porušil, boli jasné, dokonale známe a zrozumiteľné pre niekoho, kto zastával takú funkciu ako pán Pinxten. Po druhé hoci pán Pinxten získal na niektoré služobné cesty alebo výdavky súhlas, tento súhlas vychádzal z informácií, ktoré boli často neúplné alebo dokonca nesprávne. Po tretie aj keby sa preukázalo, čo sa nepreukázalo, že niektorí ďalší členovia EDA sa správali podobne ako pán Pinxten, také správanie by nezmiernilo závažnosť vlastnú konaniu pána Pinxtena. Po štvrté by som chcel uviesť aj to, že aj keby zbavenie nároku na dôchodok malo mať pre pána Pinxtena skutočné finančné dôsledky – ale nie je to tiež cieľom článku 286 ods. 6 ZFEÚ? –, treba brať ohľad na to, že toto zbavenie sa týka len jednej časti pracovnej činnosti pána Pinxtena, ktorá je napriek dvom funkčným obdobiam veľmi krátka v porovnaní s celou jeho kariérou. Za týchto okolností si preto nemyslím, že keby bol pán Pinxten zbavený nároku na dôchodok ako člen EDA – aj v prípade úplného zbavenia nároku –, zostal by úplne bez prostriedkov na obživu.

213. V dôsledku tohto všetkého si správanie pána Pinxtena zasluhuje prísnu sankciu. Preto sa domnievam, že porušenia, ktoré som opísal a preukázal vyššie, sú dostatočne závažné na to, aby opodstatnili odňatie nároku na významnú časť jeho dôchodku a ďalšie súvisiace požitky. Ako som uviedol, som síce ochotný uznať, že pán Pinxten počas svojho funkčného obdobia odvedol aj dobrú prácu – a samotný tento faktor musí byť relevantný pri posudzovaní primeranosti –, nedá sa však odhliadnuť od skutočnosti, že poškodenie inštitúcie je značné.

214. Všetko toto poukazuje na nevyhnutnosť uložiť pánovi Pinxtenovi za jeho správanie prísnu sankciu. Navrhujem preto, aby Súdny dvor na základe svojej právomoci v zmysle článku 286 ods. 6 ZFEÚ odňal pánovi Pinxtenovi dve tretiny jeho nároku na dôchodok.

VIII. Návrhy pána Pinxtena a trovy

215. Po prvé pán Pinxten požaduje predloženie správy o internom audite za obdobie rokov 2012 až 2018, pokiaľ ide o výdavky členov EDA na služobné cesty a používanie služobných vozidiel všetkými týmito členmi. Túto žiadosť považujem za vylúčenú, lebo nemá význam pre posúdenie jeho osobného správania.

216. Po druhé, čo sa týka jeho žiadosti o náhradu škody, myslím si, že je neprípustná v rámci konania v zmysle článku 286 ods. 6 ZFEÚ. V každom prípade, pokiaľ by Súdny dvor súhlasil s mojou analýzou, táto žiadosť by bola nedôvodná.

217. Pokiaľ ide o trovy konania, podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastníkovi konania, ktorý vo veci nemal úspech, je uložená povinnosť nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže EDA navrhol uložiť pánovi Pinxtenovi povinnosť nahradiť trovy konania a obhajoba pána Pinxtena nebola úspešná, musí byť zaviazaný na náhradu trov konania.

IX. Návrh

218. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor:

- vyhlásil žalobu podanú Európskym dvorom audítorov za prípustnú,
- rozhodol, že pán Pinxten konal v rozpore s povinnosťami, ktoré mu vyplývajú z funkcie člena Európskeho dvora audítorov v zmysle článkov 285 a 286 ZFEÚ,
- zbavil pána Pinxtena dvoch tretín nárokov na dôchodok a súvisiacich požitkov odo dňa vydania rozsudku v prejednávanej veci,
- vyhlásil žiadosť pána Pinxtena o náhradu škody za neprípustnú alebo v každom prípade za nedôvodnú,
- uložil pánovi Pinxtenovi povinnosť nahradiť trovy konania.